

**Raport z prekonsultacji społecznych
w ramach prac nad Strategią Rozwoju
Miasta i Gminy Busko-Zdrój
na lata 2015-2025**

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Założenia i organizacja procesu prekonsultacji	3
3. Metodyka badawcza	5
4. Etap I - ankieta	6
4.1. Struktura ankiety i respondenci	6
4.2. Wyniki ankiety.....	9
5. Etap II – spotkania prekonsultacyjne	37
5.1. Organizacja spotkań.....	37
5.2. Najważniejsze wnioski ze spotkań prekonsultacyjnych	38
6. Podsumowanie	43
Spis tabel.....	44
Spis rysunków	44

1. Wprowadzenie

Gmina Busko-Zdrój przystąpiła do opracowania Strategii rozwoju Gminy Busko-Zdrój na lata 2026–2036 jako podstawowego dokumentu wyznaczającego kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego w perspektywie najbliższej dekady. Dokument ten ma służyć określeniu priorytetów działań samorządu, kierunków interwencji publicznej oraz kluczowych przedsięwzięć i projektów strategicznych odpowiadających na rzeczywiste potrzeby wspólnoty lokalnej.

Już na pierwszym etapie prac nad Strategią przyjęto założenie, że proces jej tworzenia powinien uwzględniać aktywny udział mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli instytucji publicznych, organizacji społecznych oraz innych podmiotów funkcjonujących na terenie gminy. Takie podejście ma na celu zapewnienie, aby przygotowywany dokument był oparty nie tylko na danych statystycznych i analizach eksperckich, ale również na wiedzy lokalnej, doświadczeniu użytkowników przestrzeni gminnej oraz diagnozie potrzeb formułowanej przez samych interesariuszy. Warto podkreślić, że przeprowadzenie działań prekonsultacyjnych nie wynika z przepisów ustawowych, a działaniem dobrowolnym. Pełni on jednak istotną rolę w uspołecznieniu procesu opracowania strategii.

Niniejszy raport został przygotowany w celu podsumowania procesu prekonsultacji społecznych prowadzonych w związku z opracowaniem dokumentu strategicznego. Celem raportu jest przedstawienie przebiegu działań konsultacyjnych, zebranego materiału, opinii oraz najważniejszych wniosków wynikających z zaangażowania interesariuszy lokalnych na wstępnym etapie prac.

Raport skierowany jest przede wszystkim do władz samorządowych Gminy Busko-Zdrój, osób zaangażowanych w przygotowanie Strategii rozwoju oraz wszystkich interesariuszy lokalnych uczestniczących w procesie jej tworzenia. Dokument może stanowić materiał roboczy wykorzystywany zarówno na etapie diagnozy strategicznej, jak i podczas formułowania celów, działań i projektów strategicznych.

Raport pełni funkcję informacyjną i porządkującą. Umożliwia udokumentowanie przebiegu prekonsultacji, wskazuje główne obszary tematyczne poruszane przez uczestników oraz pokazuje, w jaki sposób zgromadzone opinie mogą zostać wykorzystane w dalszych etapach prac nad Strategią rozwoju Gminy Busko-Zdrój na lata 2026–2036.

2. Założenia i organizacja procesu prekonsultacji

Proces prekonsultacji został przeprowadzony jako wstępny etap partycypacyjny w pracach nad opracowaniem „Strategii rozwoju Gminy Busko-Zdrój na lata 2026–2036”. Jego podstawowym założeniem było zebranie opinii, potrzeb, oczekiwań oraz propozycji różnych grup interesariuszy, które mogą zostać wykorzystane przy formułowaniu diagnozy sytuacji gminy, celów strategicznych, kierunków działań oraz projektów o znaczeniu strategicznym dla rozwoju lokalnego.

Prekonsultacje zostały podzielone na dwa wzajemnie uzupełniające się etapy. Pierwszym z nich było badanie ankietowe skierowane do interesariuszy gminy, w szczególności mieszkańców, przedsiębiorców i przedstawicieli środowisk lokalnych. Anonimowa ankieta została zrealizowana w formie online i w wersji papierowej. Formularz był dostępny na stronie internetowej urzędu <https://www.umig.busko.pl/> oraz w budynku Urzędu Miasta

i Gminy w Busku-Zdroju, w budynku Buskiego Samorządowego Centrum Kultury w Busku-Zdroju w terminie od 19 lutego do 6 marca 2026 r. Jej celem było pozyskanie opinii w sposób możliwie szeroki, umożliwiający zebranie zarówno ocen dotyczących obecnej sytuacji gminy, jak i propozycji działań rozwojowych na kolejne lata.

Drugim etapem były spotkania prekonsultacyjne zorganizowane w formule bezpośrednich rozmów z wybranymi grupami interesariuszy. Wszystkie spotkania odbyły się 20 lutego 2026 r. i miały otwarty charakter. Umożliwiły one pogłębienie zagadnień poruszonych w ankiecie, doprecyzowanie najważniejszych potrzeb i problemów rozwojowych oraz zebranie bardziej szczegółowych postulatów odnoszących się do kierunków rozwoju gminy i projektów strategicznych.

Harmonogram spotkań przedstawiał się następująco:

- spotkanie z przedstawicielami Urzędu Miasta i Gminy, Starostwa Powiatowego, jednostek podległych oraz radnymi Rady Miejskiej w Busku-Zdroju odbyło się w godz. 10:00–11:45 w sali narad Urzędu Miasta i Gminy Busko-Zdrój,
- spotkanie z lokalnymi przedsiębiorcami odbyło się w godz. 12:00–13:45, również w sali narad Urzędu Miasta i Gminy Busko-Zdrój,
- spotkanie z przedstawicielami organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, KGW i OSP odbyło się w godz. 14:00–15:45 w Centrum Aktywności Społecznej przy ul. Bocznej 6A w Busku-Zdroju,
- spotkanie z mieszkańcami odbyło się w godz. 16:00–18:00 w Centrum Aktywności Społecznej przy ul. Bocznej 6A w Busku-Zdroju.

Przyjęty harmonogram umożliwił przeprowadzenie spotkań tematycznych z zachowaniem podziału na grupy uczestników reprezentujące różne środowiska społeczne, perspektywy i potrzeby związane z rozwojem gminy. Należy zaznaczyć, że zapewniono również możliwość udziału osób z niepełnosprawnościami w przedmiotowych spotkaniach.

Proces prekonsultacji został skierowany do szerokiego grona interesariuszy lokalnych, których wiedza, doświadczenie i oczekiwania mają istotne znaczenie dla przygotowania dokumentu strategicznego. W części ankietowej uczestniczyć mogli przede wszystkim mieszkańcy, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele środowisk społecznych zainteresowani przyszłością gminy.

W części spotkaniowej wyodrębniono cztery podstawowe grupy interesariuszy:

1. Przedstawicieli Urzędu Miasta i Gminy Busko-Zdrój, Starostwa Powiatowego, jednostek podległych oraz radnych Rady Miejskiej.
2. Lokalnych przedsiębiorców.
3. Przedstawicieli organizacji pozarządowych, w tym stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich i ochotniczych straży pożarnych.
4. Mieszkańców Miasta i Gminy Busko-Zdrój.

Wyodrębnienie tych grup miało na celu uchwycenie zróżnicowanych perspektyw dotyczących funkcjonowania i rozwoju gminy. Szczególne znaczenie przypisano zarówno podmiotom instytucjonalnym i gospodarczym, jak i mieszkańcom oraz organizacjom społecznym, które w codziennej praktyce współtworzą lokalną wspólnotę i korzystają z efektów polityki rozwojowej samorządu.

Zakres tematyczny prekonsultacji został określony w sposób odpowiadający potrzebom przygotowania dokumentu strategicznego o charakterze długookresowym. Zarówno w badaniu ankietowym, jak i podczas spotkań, koncentrowano się na zagadnieniach związanych z diagnozą obecnej sytuacji gminy oraz zidentyfikowaniem najważniejszych kierunków jej dalszego rozwoju. Tematy, które poruszano to w szczególności: główne wyzwania i problemy rozwojowe gminy, potrzeby i oczekiwania poszczególnych grup interesariuszy, potencjalne cele i kierunki rozwoju gminy do 2036 roku, priorytetowe obszary interwencji oraz projekty o znaczeniu strategicznym, a także rola interesariuszy w opracowaniu i wdrażaniu Strategii.

W przypadku spotkania z mieszkańcami zakres ten został dodatkowo doprecyzowany w agendzie, obejmując m.in. przedstawienie założeń i zakresu prac nad Strategią, wskazanie roli mieszkańców w opracowaniu i wdrażaniu dokumentu, dyskusję o codziennych potrzebach mieszkańców i jakości życia, a także identyfikację priorytetów rozwojowych oraz projektów ważnych z punktu widzenia społeczności lokalnej.

3. Metodyka badawcza

Proces prekonsultacji oparto na podejściu mieszanym, łączącym dwie techniki pozyskiwania danych: ankietę oraz spotkania konsultacyjne. Takie rozwiązanie umożliwiło zebranie materiału o komplementarnym charakterze: z jednej strony ustrukturyzowanych opinii możliwych do syntetycznego zestawienia, z drugiej zaś pogłębionych wypowiedzi, argumentów i postulatów formułowanych w toku bezpośredniej dyskusji. Zastosowanie dwóch technik badawczych zwiększyło użyteczność poznawczą procesu, pozwalając uchwycić zarówno skalę określonych zjawisk i ocen, jak i ich kontekst oraz uzasadnienie.

Przyjęta metodyka miała charakter diagnostyczno-eksploracyjny. Jej celem nie było testowanie hipotez badawczych, lecz rozpoznanie sposobów postrzegania gminy przez interesariuszy, identyfikacja najważniejszych problemów i potencjałów rozwojowych oraz zebranie propozycji działań, które mogą zostać wykorzystane w dalszych pracach strategicznych. W tym sensie badanie służyło przede wszystkim wygenerowaniu materiału wejściowego do diagnozy i projektowania założeń Strategii.

Ankieta została wykorzystana jako technika pozyskiwania danych deklaratywnych w sposób ujednolicony. Jej wartość metodologiczna polegała na tym, że pozwalała zebrać materiał od większej liczby uczestników przy zastosowaniu tego samego narzędzia badawczego. Dzięki temu możliwe było porównywanie odpowiedzi, grupowanie wskazań oraz identyfikowanie powtarzających się ocen i postulatów. Istotnym elementem tej techniki był również anonimowy charakter badania, który ograniczał barierę udziału i sprzyjał swobodniejszemu formułowaniu opinii.

Spotkania konsultacyjne pełniły natomiast funkcję jakościowej techniki badawczej, opartej na moderowanej rozmowie wokół wcześniej określonych zagadnień problemowych. Ich znaczenie metodologiczne polegało na możliwości doprecyzowania wypowiedzi, rozwijania wątków zgłaszanych przez uczestników oraz ujawniania zależności pomiędzy problemami, potrzebami i propozycjami działań. W odróżnieniu od ankiety, spotkania pozwalały uchwycić nie tylko to, co uczestnicy wskazują jako ważne, ale również dlaczego uznają dane zagadnienie za istotne.

Opracowanie materiału badawczego oparto na rozróżnieniu danych o charakterze ilościowo-opisowym i jakościowo-interpretacyjnym. W przypadku ankiety analizie podlegały przede wszystkim rozkłady odpowiedzi, częstotliwość wskazań oraz treści odpowiedzi otwartych. Pozwalało to na identyfikację najczęściej pojawiających się ocen, potrzeb i propozycji, a następnie na ich syntetyczne uporządkowanie w grupy tematyczne.

W przypadku spotkań podstawową procedurą analityczną była analiza treści polegająca na porządkowaniu wypowiedzi według głównych kategorii problemowych. Materiał jakościowy mógł być następnie agregowany w szersze obszary, takie jak problemy rozwojowe, oczekiwania wobec samorządu, postulowane kierunki działań czy propozycje przedsięwzięć strategicznych. Taki sposób analizy sprzyjał przełożeniu materiału konsultacyjnego na język diagnozy i planowania strategicznego.

Zastosowana metodyka posiada wysoką wartość użytkową na etapie tworzenia dokumentu strategicznego, ponieważ pozwala połączyć szerokość rozpoznania z pogłębieniem jakościowym. Jej główną zaletą jest możliwość uchwycenia zarówno kwestii najczęściej zgłaszanych, jak i tych, które wymagają interpretacji w szerszym kontekście społecznym, instytucjonalnym lub gospodarczym.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że materiał zgromadzony w toku prekonsultacji ma charakter partycypacyjny, a nie reprezentatywny w sensie statystycznym. Oznacza to, że odzwierciedla on stanowiska osób i środowisk, które zdecydowały się wziąć udział w procesie, i powinien być interpretowany jako źródło wiedzy o zgłaszanych potrzebach, opiniach i postulatach, a nie jako pełny obraz poglądów całej społeczności lokalnej. Z tego względu wyniki prekonsultacji powinny być analizowane łącznie z innymi materiałami diagnostycznymi wykorzystywanymi przy opracowaniu Strategii.

4. Etap I - ankieta

4.1. Struktura ankiety i respondenci

Pierwszym etapem prekonsultacji przeprowadzonych na potrzeby opracowania „Strategii rozwoju Gminy Busko-Zdrój na lata 2026–2036” było badanie ankietowe. Ankieta została udostępniona w okresie od 19 lutego do 6 marca 2026 r. i stanowiła podstawowe narzędzie wstępnego rozpoznania opinii interesariuszy na temat obecnej sytuacji gminy oraz oczekiwanych kierunków jej rozwoju.

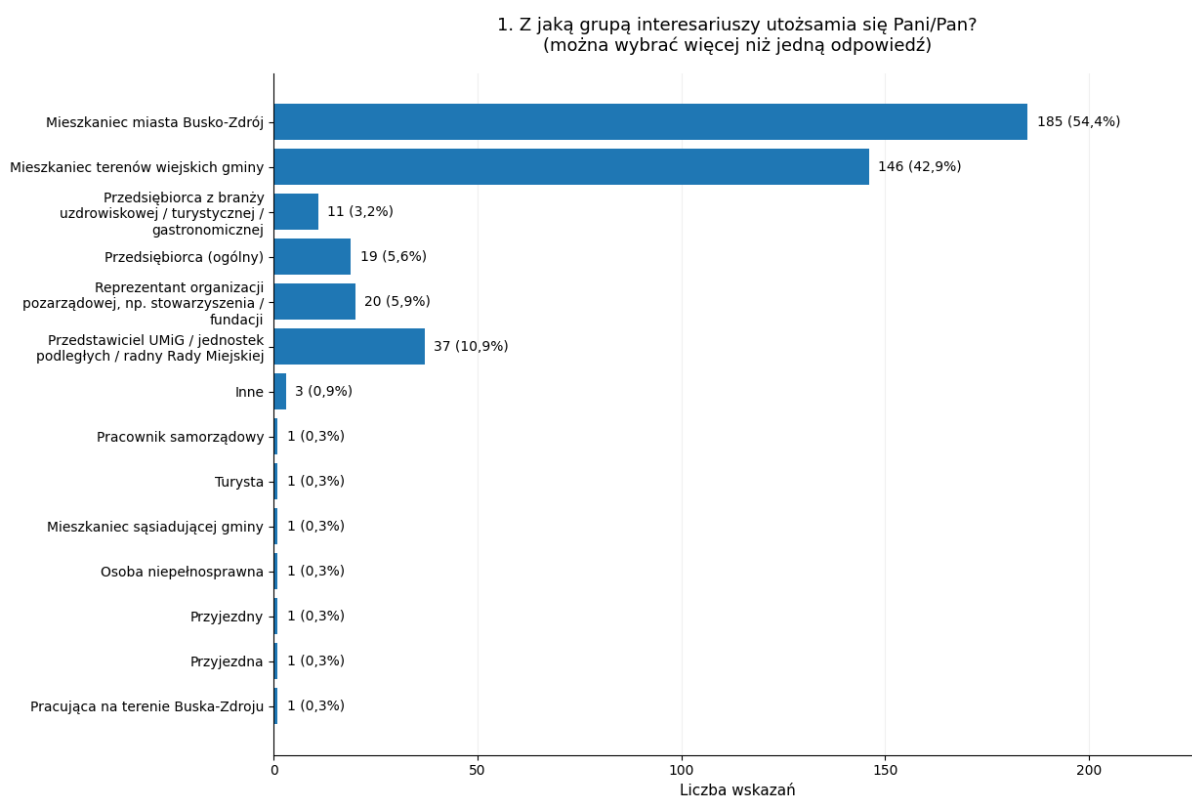
Badanie miało charakter anonimowy, co sprzyjało swobodnemu wyrażaniu opinii oraz formułowaniu postulatów odnoszących się zarówno do mocnych stron gminy, jak i do obszarów wymagających poprawy. Przyjęta forma badania umożliwiła zebranie materiału w sposób uporządkowany, porównywalny i możliwy do dalszego opracowania syntetycznego.

Celem badania ankietowego było rozpoznanie opinii dotyczących sytuacji społecznej, gospodarczej i funkcjonalnej Gminy Busko-Zdrój, a także identyfikacja najważniejszych potrzeb, problemów i oczekiwań związanych z jej dalszym rozwojem. Ankieta miała umożliwić zebranie głosów interesariuszy już na wstępnym etapie prac strategicznych, tak aby projektowany dokument odpowiadał na realne wyzwania i potencjały lokalne. W szczególności pytania dotyczyły:

- silnych stron i zasobów rozwojowych gminy,
- słabości, barier i problemów wymagających interwencji,
- potrzeb mieszkańców i innych grup interesariuszy,
- propozycji działań, inwestycji i przedsięwzięć istotnych z punktu widzenia rozwoju gminy w perspektywie do 2036 roku.

W badaniu ankietowym udział wzięło 340 respondentów. Struktura odpowiedzi wskazuje, że w proces prekonsultacji zaangażowały się przede wszystkim osoby bezpośrednio związane z Gminą Busko-Zdrój, zarówno z obszaru miasta, jak i terenów wiejskich. W pytaniu dotyczącym identyfikacji z grupą interesariuszy dominowali mieszkańcy miasta Busko-Zdrój – 185 wskazań (54,4%) oraz mieszkańcy terenów wiejskich gminy – 146 wskazań (42,9%). Należy przy tym zaznaczyć, że pytanie miało charakter wielokrotnego wyboru, dlatego odsetki nie sumują się do 100%.

Rysunek 1 – Reprezentowana grupa interesariuszy

Źródło: Ankieta prekonsultacyjna z wykorzystaniem formularzy Google.

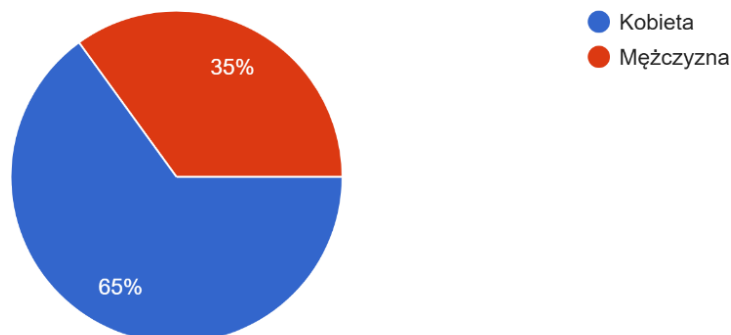
W mniejszym, ale istotnym zakresie, w badaniu uczestniczyli również przedstawiciele innych środowisk lokalnych. Przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy oraz instytucji publicznych stanowili 10,9% respondentów (37 wskazań), reprezentanci organizacji pozarządowych – 5,9% (20 wskazań), przedsiębiorcy – 5,6% (19 wskazań), natomiast przedsiębiorcy z branży uzdrowiskowej – 3,2% (11 wskazań). Pojawiły się również pojedyncze wskazania innych kategorii, co pokazuje, że w badaniu uczestniczyły także osoby reprezentujące mniej liczne, ale zróżnicowane środowiska.

Pod względem płci wśród respondentów przeważały kobiety, które stanowiły 65% uczestników badania, podczas gdy mężczyźni stanowili 35%. Oznacza to, że w proces prekonsultacji częściej włączały się kobiety niż mężczyźni.

Rysunek 2 – Płeć respondentów

2. Płeć?

340 odpowiedzi

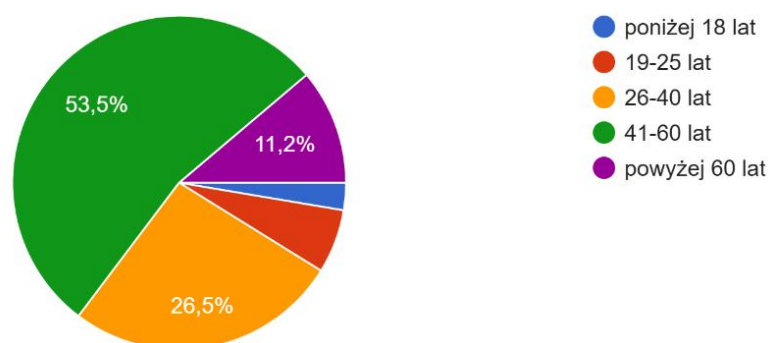
Źródło: Ankieta prekonsultacyjna z wykorzystaniem formularzy Google.

Struktura wieku respondentów pokazuje wyraźną dominację osób w wieku średnim i starszym. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 41–60 lat – 53,5% badanych. Drugą pod względem liczebności grupą byli respondenci w wieku 26–40 lat – 26,5%. Osoby powyżej 60 roku życia stanowiły 11,2% uczestników badania. Z kolei osoby młodsze uczestniczyły w ankiecie rzadziej – łącznie grupy poniżej 18 lat oraz 19–25 lat stanowiły niespełna 9% ogółu respondentów.

Rysunek 3 – Przedział wiekowy respondentów

3. Przedział wiekowy

340 odpowiedzi

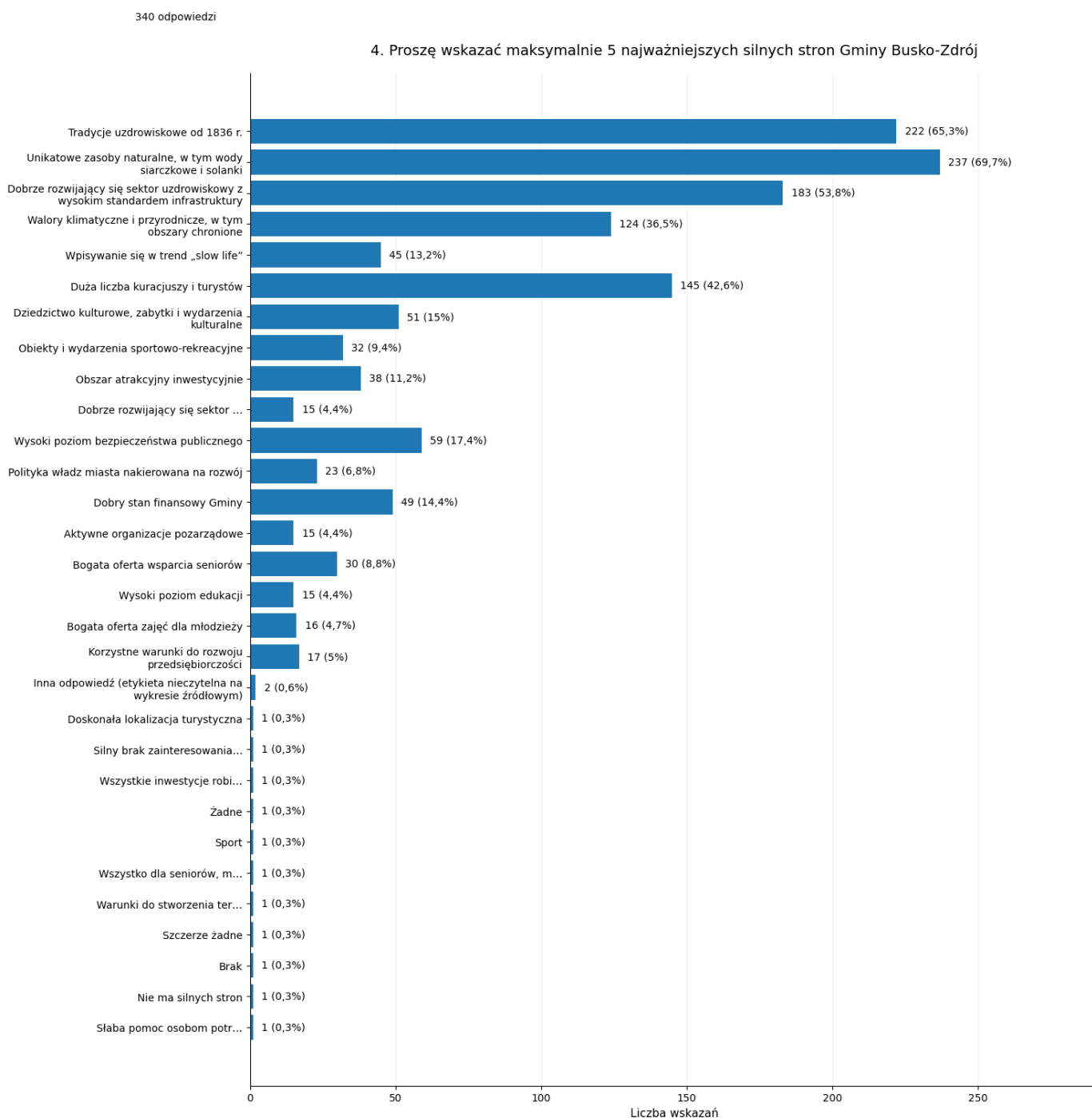
Źródło: Ankieta prekonsultacyjna z wykorzystaniem formularzy Google.

Uzyskana struktura respondentów wskazuje, że ankieta dotarła przede wszystkim do osób trwale związanych z gminą i aktywnie zainteresowanych jej rozwojem, zwłaszcza mieszkańców oraz osób w wieku produkcyjnym. Jednocześnie mniejszy udział osób najmłodszych oznacza, że perspektywa młodzieży była w badaniu słabiej reprezentowana niż głos dorosłych mieszkańców.

4.2. Wyniki ankiety

Zakres pytań konsultacyjnych obejmował zarówno diagnozę potencjałów i barier rozwojowych gminy, jak i identyfikację szans, zagrożeń, priorytetów inwestycyjnych, potrzeb w zakresie usług społecznych oraz najważniejszych kierunków tematycznych, które w opinii respondentów powinny zostać uwzględnione w Strategii. Uzupełnieniem części zamkniętej były pytania otwarte, pozwalające respondentom zgłosić własne propozycje projektów oraz dodatkowe uwagi do przygotowywanego dokumentu. Wyniki ankiety tworzą zatem spójny obraz oczekiwań społecznych wobec rozwoju Gminy Busko-Zdrój.

Rysunek 4 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 4 – silne strony Gminy Busko-Zdrój

Źródło: Ankieta prekonsultacyjna z wykorzystaniem formularzy Google.

W pytaniu dotyczącym najważniejszych silnych stron gminy respondenci najczęściej wskazywali elementy związane z jej uzdrowiskowym i naturalnym potencjałem. Najwyżej oceniono unikatowe zasoby naturalne, w tym wody siarczkowe i solanki – 237 wskazań (69,7%), a następnie tradycje uzdrowiskowe od 1836 r. – 222 wskazania (65,3%). Na kolejnych miejscach znalazły się: dobrze rozwijający się sektor uzdrowiskowy z wysokim standardem infrastruktury – 183 wskazania (53,8%), duża liczba kuracjuszy i turystów – 145 wskazań (42,6%) oraz walory klimatyczne i przyrodnicze z obszarami chronionymi – 124 wskazania (36,5%).

Wyraźnie rzadziej wskazywano inne atuty, takie jak wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego – 59 wskazań (17,4%), dziedzictwo kulturowe, zabytki i wydarzenia kulturalne – 51 wskazań (15,0%), dobry stan finansowy gminy – 49 wskazań (14,4%) czy wpisywanie się w trend „slow life” – 45 wskazań (13,2%). Jeszcze mniej respondentów dostrzegają jako kluczowe atuty m.in. atrakcyjność inwestycyjną, ofertę sportowo-rekreacyjną, wsparcie seniorów, poziom edukacji czy aktywność organizacji pozarządowych.

Uzyskane wyniki pokazują, że tożsamość rozwojowa Buska-Zdroju jest w świadomości mieszkańców i interesariuszy bardzo silnie zakorzeniona w funkcji uzdrowiskowej. Najważniejsze przewagi konkurencyjne gminy związane są przede wszystkim z zasobami naturalnymi, tradycją leczniczą oraz ruchem kuracyjnym i turystycznym. Można zatem stwierdzić, że respondenci postrzegają uzdrowiskowość nie jako jeden z wielu atutów, ale jako podstawowy filar rozwoju gminy. Jednocześnie wyniki sugerują potrzebę lepszego wzmocnienia i eksponowania także innych zasobów rozwojowych gminy, tak aby model rozwoju nie opierał się wyłącznie na jednej funkcji.

W pytaniu o słabe strony gminy zdecydowanie najczęściej wskazywano kwestie związane z rynkiem pracy i codziennymi warunkami życia mieszkańców. Najwyższy wynik uzyskała odpowiedź „mało dobrze płatnych ofert na rynku pracy” – 224 wskazania (65,9%). Na kolejnych miejscach znalazły się: niewystarczająca liczba miejsc parkingowych – 182 wskazania (53,5%), niedostateczna dostępność komunikacyjna obszarów wiejskich – 145 wskazań (42,6%), niedostatecznie rozwinięta infrastruktura wodno-kanalizacyjna na terenach wiejskich – 120 wskazań (35,3%) oraz brak przystępnych cenowo mieszkań dla mieszkańców – 104 wskazania (30,6%).

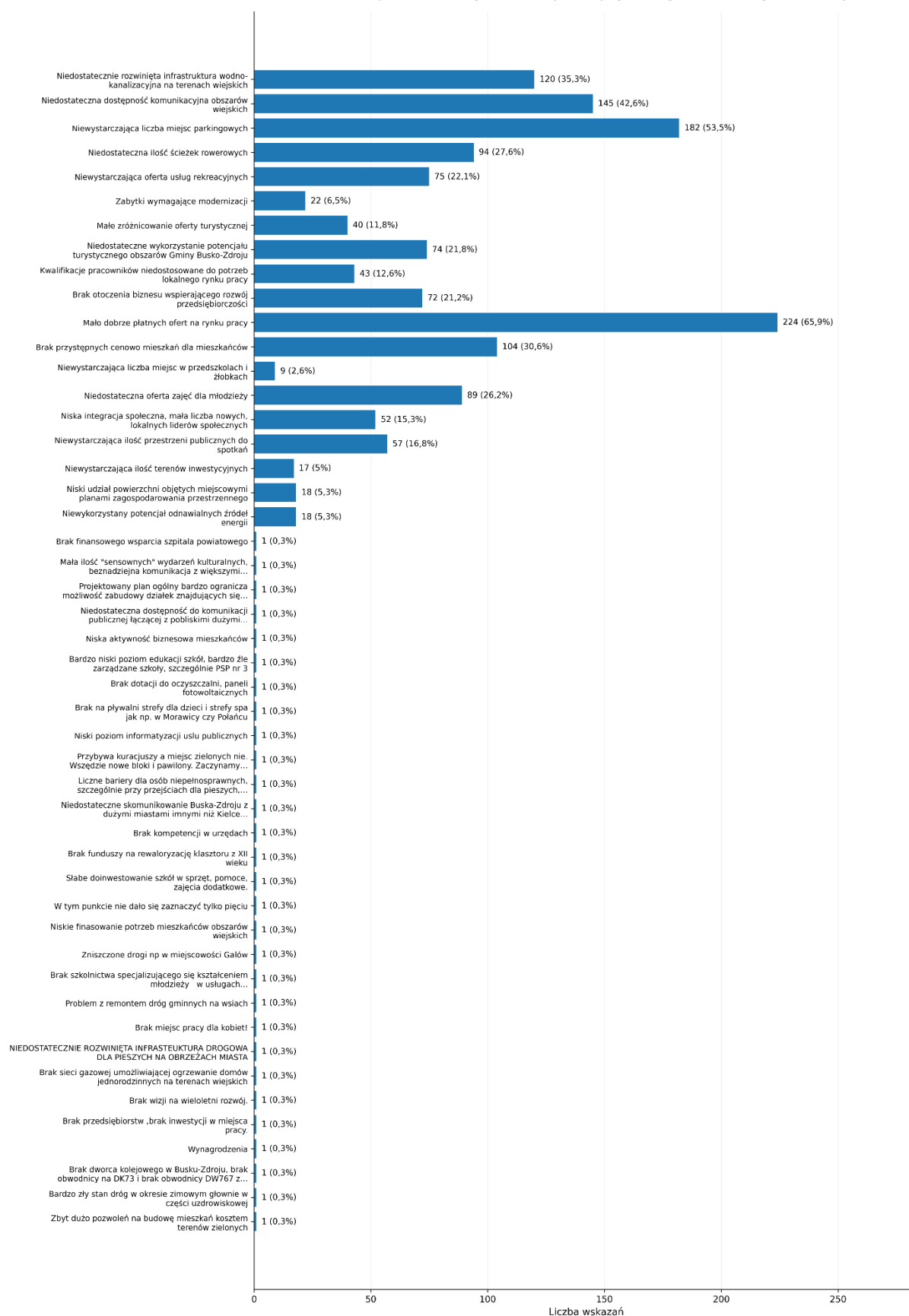
W dalszej kolejności respondenci wskazywali także na: niedostateczną ilość ścieżek rowerowych – 94 wskazania (27,6%), niedostateczną ofertę zajęć dla młodzieży – 89 wskazań (26,2%), niewystarczającą ofertę usług rekreacyjnych – 75 wskazań (22,1%), niedostateczne wykorzystanie potencjału turystycznego obszarów gminy – 74 wskazania (21,8%) oraz brak otoczenia biznesu wspierającego rozwój przedsiębiorczości – 72 wskazania (21,2%).

Interpretacja tych wyników prowadzi do wniosku, że mieszkańcy dostrzegają wyraźną rozbieżność między rozpoznawalnym wizerunkiem uzdrowiska a codziennymi warunkami życia lokalnej społeczności. O ile gmina postrzegana jest jako atrakcyjna w wymiarze uzdrowiskowym i turystycznym, o tyle w opinii respondentów nie zapewnia jeszcze wystarczająco dobrych warunków do osiedlania się, pracy i codziennego funkcjonowania, zwłaszcza dla ludzi młodych i rodzin. Szczególnie wyraźne są tu problemy związane z mobilnością, infrastrukturą techniczną na obszarach wiejskich, mieszkaniami oraz dostępnością atrakcyjnych miejsc pracy. Strategia rozwoju Gminy Busko-Zdrój na lata 2026–2036 powinna zatem silniej równoważyć rozwój funkcji uzdrowiskowej z rozwojem mieszkaniowym, transportowym, infrastrukturalnym i gospodarczym.

Rysunek 5 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 5 – słabe strony Gminy Busko-Zdrój

340 odpowiedzi

5. Proszę wskazać maksymalnie 5 najważniejszych słabych stron Gminy Busko-Zdrój

Źródło: Ankieta prekonsultacyjna z wykorzystaniem formularzy Google.

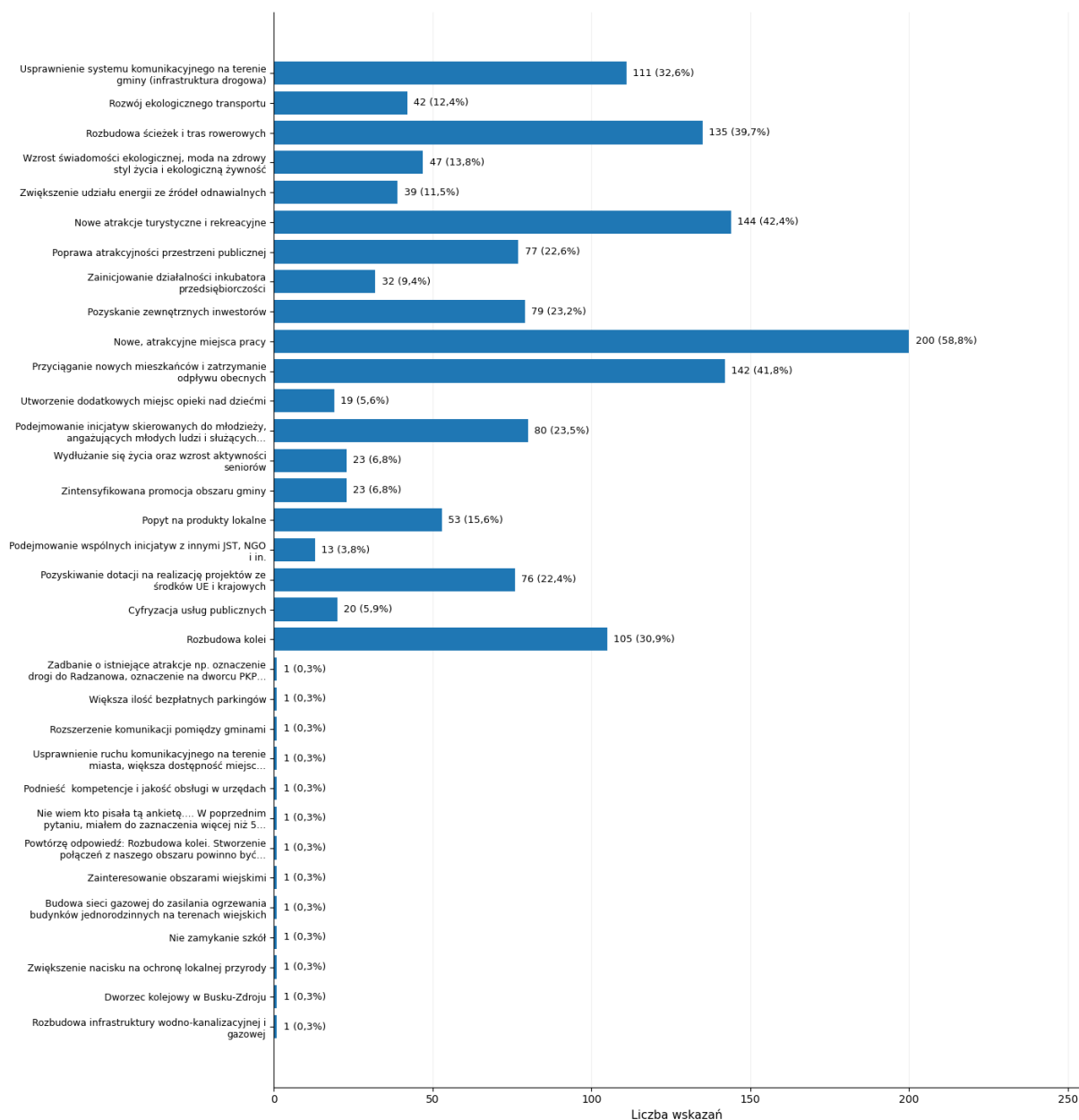
W pytaniu dotyczącym najważniejszych szans rozwojowych najwyżej oceniono możliwość tworzenia nowych, atrakcyjnych miejsc pracy – 200 wskazań (58,8%). W dalszej kolejności respondenci wskazywali na nowe atrakcje turystyczne i rekreacyjne – 144 wskazania (42,4%), przyciąganie nowych mieszkańców i zatrzymanie odpływu obecnych – 142 wskazania (41,8%), rozbudowę ścieżek i tras rowerowych – 135 wskazań (39,7%), usprawnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy – 111 wskazań (32,6%) oraz rozbudowę kolei – 105 wskazań (30,9%).

Istotne znaczenie przypisano również takim szansom, jak: podejmowanie inicjatyw skierowanych do młodzieży i wspierających jej rozwój – 80 wskazań (23,5%), pozyskanie zewnętrznych inwestorów – 79 wskazań (23,2%), poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznej – 77 wskazań (22,6%) oraz pozyskiwanie dotacji ze środków unijnych i krajowych – 76 wskazań (22,4%).

Rysunek 6 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 6 – najważniejsze szanse dla Gminy Busko-Zdrój

340 odpowiedzi

6. Proszę wskazać maksymalnie 5 najważniejszych szans dla Gminy Busko-Zdrój

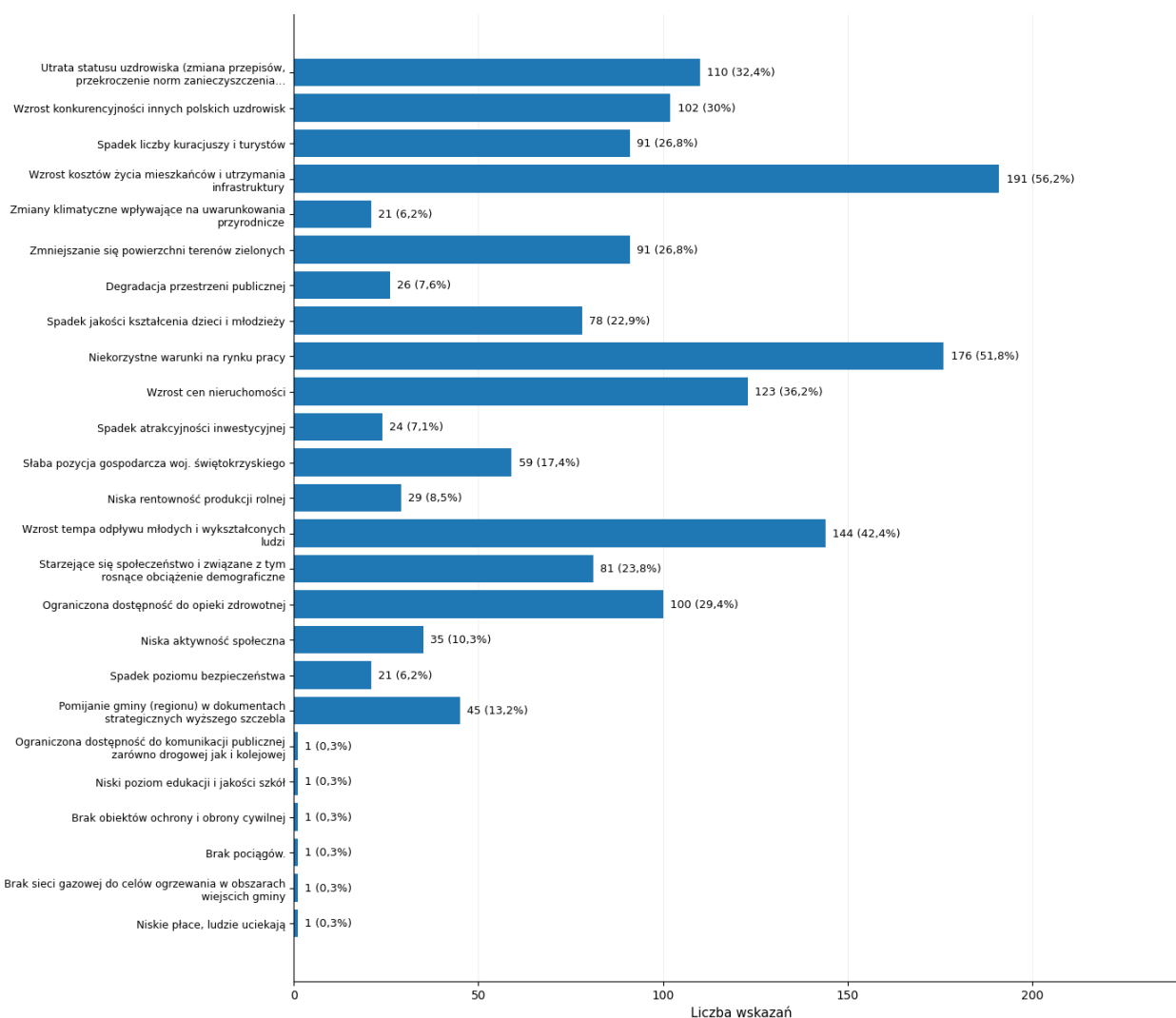
Źródło: Ankieta prekonsultacyjna z wykorzystaniem formularzy Google.

Wyniki te pokazują, że respondenci nie widzą przyszłości gminy wyłącznie w utrzymaniu obecnych funkcji, ale w ich rozszerzeniu i uzupełnieniu o nowe impulsy rozwojowe. Szczególnie ważne są dla nich kwestie związane z zatrudnieniem, zatrzymaniem mieszkańców, poprawą dostępności transportowej oraz rozwojem atrakcyjnej przestrzeni życia i wypoczynku. Silnie wybrzmiewa również oczekiwanie, że Busko-Zdrój powinno rozwijać się w sposób bardziej otwarty na młodych ludzi, inwestorów oraz nowych mieszkańców. Główne szanse rozwojowe gminy są postrzegane przez pryzmat poprawy jakości życia i zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej oraz gospodarczej. Strategia powinna więc wzmacniać nie tylko funkcję uzdrowiskową, ale także funkcję mieszkaniową, komunikacyjną i rynku pracy.

Rysunek 7 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 7 – najważniejsze zagrożenia dla Gminy Busko-Zdrój

340 odpowiedzi

7. Proszę wskazać maksymalnie 5 najważniejszych zagrożeń dla Gminy Busko-Zdrój

Źródło: Ankieta prekonsultacyjna z wykorzystaniem formularzy Google.

Za najpoważniejsze zagrożenie respondenci uznali wzrost kosztów życia mieszkańców i utrzymania infrastruktury – 191 wskazań (56,2%). Bardzo wysoko oceniono również niekorzystne warunki na rynku pracy – 176 wskazań (51,8%) oraz wzrost tempa odpływu młodych i wykształconych ludzi – 144 wskazania (42,4%). Kolejne istotne zagrożenia to: wzrost cen nieruchomości – 123 wskazania (36,2%), utrata statusu uzdrowiska – 110 wskazań (32,4%), wzrost konkurencyjności innych polskich uzdrowisk – 102 wskazania (30,0%) oraz ograniczona dostępność do opieki zdrowotnej – 100 wskazań (29,4%).

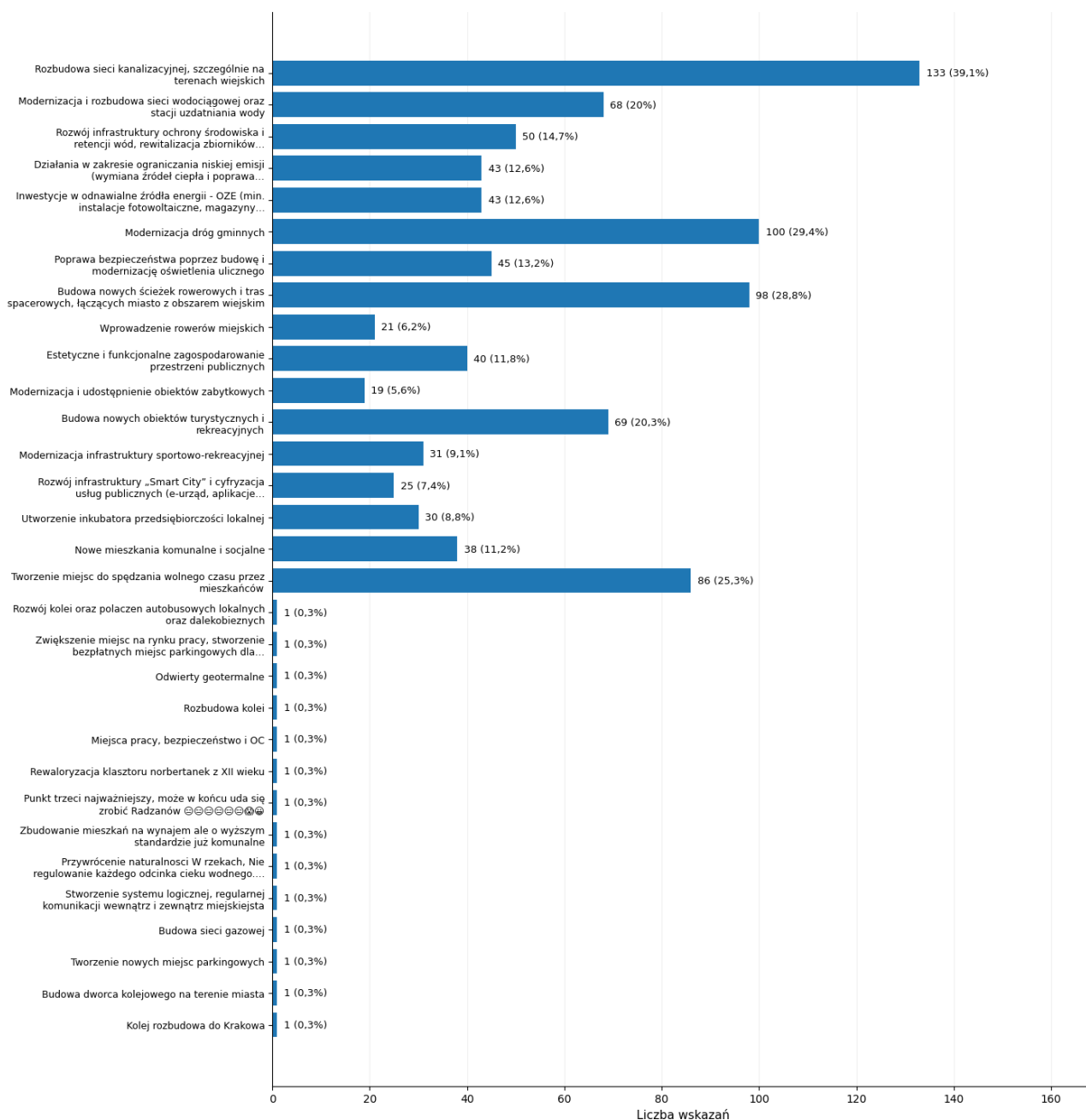
Na zbliżonym poziomie wskazań znalazły się także spadek liczby kuracjuszy i turystów – 91 wskazań (26,8%) oraz zmniejszanie się powierzchni terenów zielonych – również 91 wskazań (26,8%). W dalszej kolejności pojawiały się zagrożenia demograficzne, edukacyjne i gospodarcze.

Odpowiedzi pokazują, że w świadomości respondentów rozwój gminy jest silnie powiązany z ryzykami ekonomicznymi i demograficznymi. Obawy dotyczą zarówno bieżącego poziomu życia mieszkańców, jak i długofalowej zdolności gminy do zatrzymania młodych ludzi, utrzymania konkurencyjności uzdrowiska oraz zachowania zasobów środowiskowych. Można zauważyć, że zagrożenia te tworzą logiczny ciąg: słaby rynek pracy i wysokie koszty życia sprzyjają odpływowi mieszkańców, a to z kolei osłabia potencjał rozwojowy gminy.

Rysunek 8 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 8 – istotne obszary inwestycji dla Gminy Busko-Zdrój

340 odpowiedzi

8. W jakim obszarze infrastruktury Gmina Busko-Zdrój powinna inwestować najintensywniej? (max. 3 odpowiedzi)

Źródło: Ankieta prekonsultacyjna z wykorzystaniem formularzy Google.

Najpoważniejsze ryzyka dla Buska-Zdroju mają zatem charakter społeczno-ekonomiczny i demograficzny. Strategia powinna uwzględniać działania służące zwiększeniu odporności gminy na presję kosztową, odpływ młodych mieszkańców oraz osłabienie konkurencyjności funkcji uzdrowskiej.

W pytaniu dotyczącym obszarów infrastruktury wymagających najintensywniejszych inwestycji najwyższy wynik uzyskała rozbudowa sieci kanalizacyjnej, szczególnie na terenach wiejskich – 133 wskazania (39,1%). Następnie respondenci wskazywali modernizację dróg gminnych – 100 wskazań (29,4%), budowę nowych ścieżek rowerowych i tras spacerowych łączących miasto z obszarem wiejskim – 98 wskazań (28,8%) oraz tworzenie miejsc do spędzania wolnego czasu przez mieszkańców – 86 wskazań (25,3%).

Kolejne ważne obszary inwestycyjne to budowa nowych obiektów turystycznych i rekreacyjnych – 69 wskazań (20,3%), modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody – 68 wskazań (20,0%), a także działania związane z ochroną środowiska, retencją, ograniczaniem niskiej emisji oraz odnawialnymi źródłami energii.

Interpretacja wyników pokazuje, że respondenci oczekują przede wszystkim inwestycji w infrastrukturę podstawową i codzienną, a dopiero w dalszej kolejności w projekty bardziej wizerunkowe czy specjalistyczne. Szczególnie mocno wybrzmiewa potrzeba wyrównywania standardów infrastrukturalnych pomiędzy miastem a terenami wiejskimi. Jednocześnie istotne miejsce zajmują inwestycje służące poprawie jakości życia, mobilności lokalnej oraz oferty czasu wolnego. Priorytety infrastrukturalne respondentów koncentrują się na sieciach technicznych, drogach i połączeniach funkcjonalnych między miastem a obszarami wiejskimi. Strategia powinna traktować infrastrukturę podstawową jako warunek równoważnego rozwoju całej gminy.

W pytaniu o usługi społeczne wymagające największego wsparcia najwyżej oceniono utrzymanie statusu uzdrowiska – 123 wskazania (36,2%) oraz wsparcie profilaktyki zdrowotnej, w tym ułatwienie dostępu do lekarzy specjalistów – 110 wskazań (32,4%). Bardzo wysokie wyniki uzyskały również tworzenie atrakcyjnej oferty dla młodzieży – 106 wskazań (31,2%) oraz wsparcie przedsiębiorczości lokalnej – 105 wskazań (30,9%). Na dalszych miejscach znalazły się rozwój transportu zbiorowego i poprawa skomunikowania sołectw z miastem – 70 wskazań (20,6%) oraz wsparcie lokalnych producentów – 55 wskazań (16,2%).

Wyniki te pokazują szerokie rozumienie usług społecznych przez respondentów. Obejmują one nie tylko klasyczne obszary polityki społecznej, takie jak zdrowie czy integracja, ale także kwestie związane z dostępnością transportową, aktywizacją młodzieży, przedsiębiorczością i ofertą lokalną. Szczególnie istotny jest fakt, że obok kwestii zdrowotnych bardzo wyraźnie pojawia się potrzeba tworzenia warunków dla młodych mieszkańców oraz poprawy lokalnych perspektyw rozwojowych.

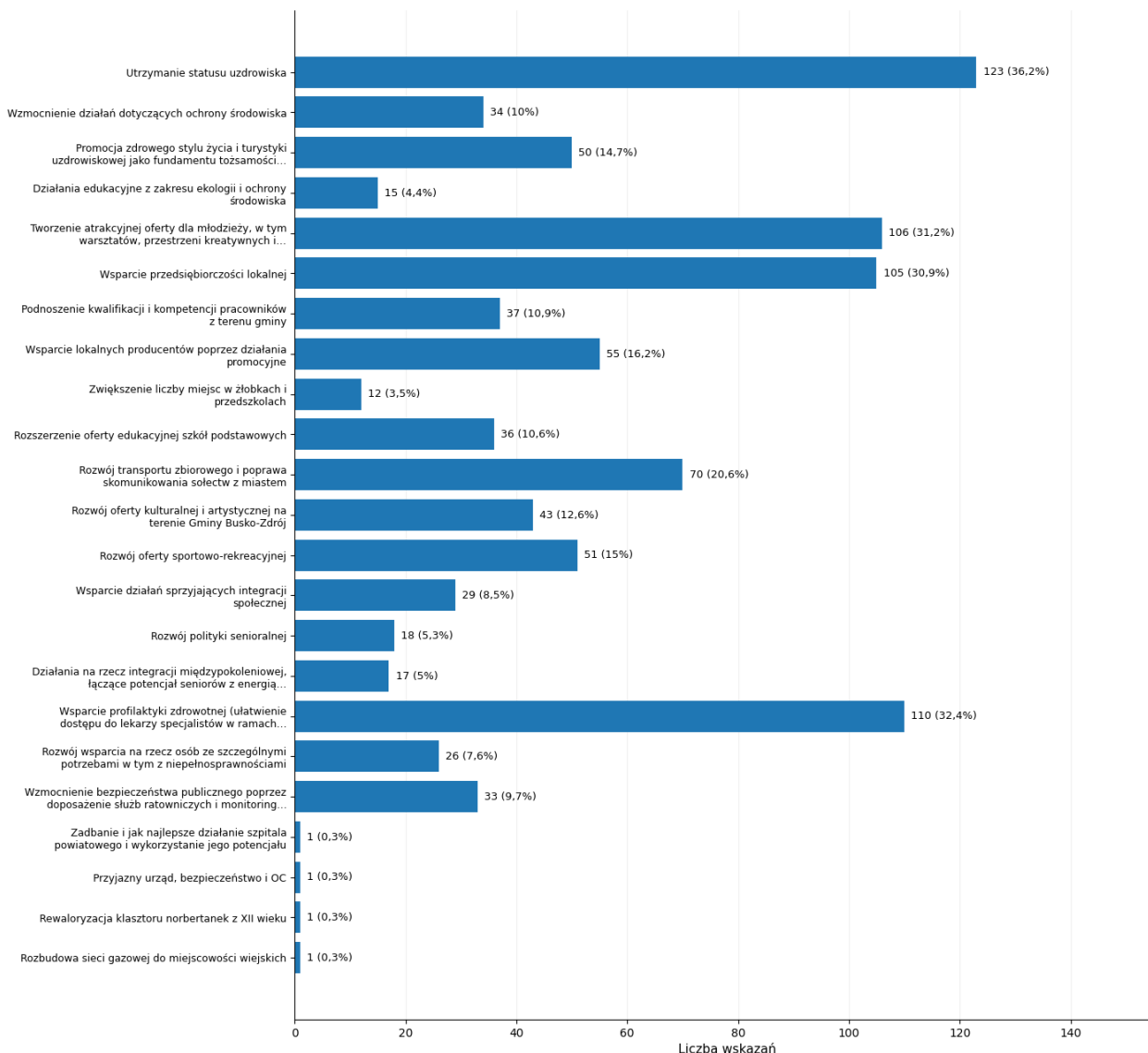
Największego wsparcia wymagają zatem obszary łączące zdrowie, ofertę dla młodzieży, rozwój lokalnej przedsiębiorczości i skomunikowanie gminy. Strategia powinna ujmować usługi społeczne szeroko, jako element wzmocnienia jakości życia i spójności społecznej.

W pytaniu o kategorie tematyczne, które w największym stopniu wpłyną na rozwój Gminy Busko-Zdrój, najwyższy wynik uzyskała rozbudowa systemu transportu i komunikacji, w tym poprawa skomunikowania sołectw z miastem i budowa obwodnic – 159 wskazań (46,8%). Na drugim miejscu znalazło się doposażenie i modernizacja infrastruktury technicznej, w tym dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej – 139 wskazań (40,9%).

Rysunek 9 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 9 – usługi społeczne wymagające największego wsparcia w Gminie Busko-Zdrój

340 odpowiedzi

9. Jakie usługi społeczne w Gminie Busko-Zdrój wymagają największego wsparcia i rozwoju? (max. 3 odpowiedzi)

Źródło: Ankieta prekonsultacyjna z wykorzystaniem formularzy Google.

Wysokie wyniki uzyskały również: innowacyjna gospodarka uzdrowiskowa i medyczna – 115 wskazań (33,8%), turystyka aktywna i rekreacyjna – 112 wskazań (32,9%), silna i rozpoznawalna marka „Busko-Zdrój” – 110 wskazań (32,4%), a także tworzenie warunków do rozwoju przystępnego cenowo budownictwa mieszkaniowego i osadnictwa – 96 wskazań (28,2%). Istotne znaczenie przypisano także przedsiębiorczości, edukacji, bezpieczeństwu publicznemu, ochronie zasobów wodnych i przyrodniczych oraz zielonej energii.

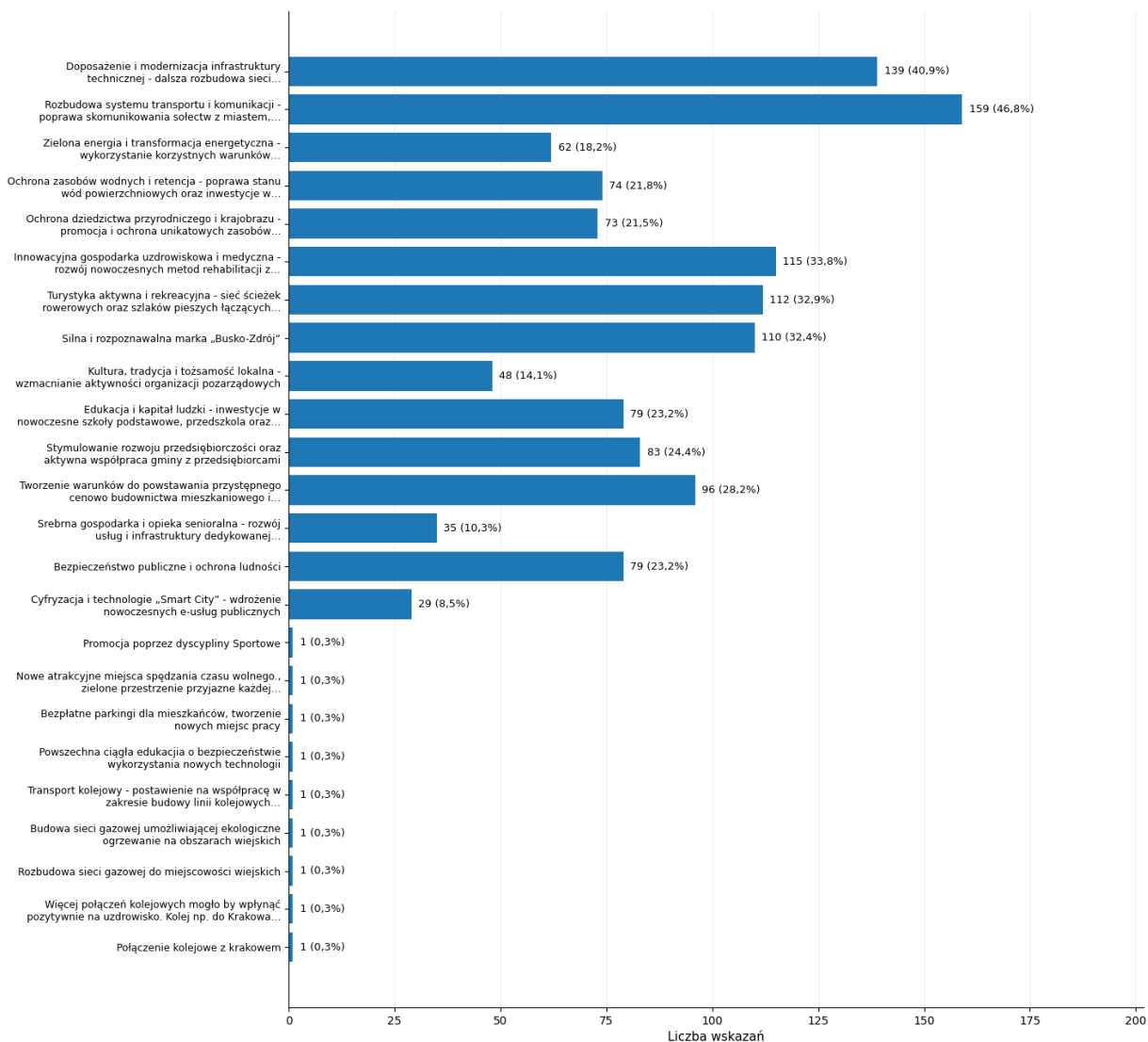
Wyniki te pokazują, że respondenci postrzegają rozwój gminy jako proces wielowymiarowy, wymagający jednoczesnego wzmocnienia transportu, infrastruktury technicznej, gospodarki uzdrowiskowej, mieszkalnictwa, marki miejsca oraz jakości przestrzeni i usług. Co ważne, nie widać tu dominacji tylko jednego obszaru – raczej zarysowuje się model rozwoju zintegrowanego, łączącego funkcję uzdrowiskową z potrzebami mieszkańców i nowoczesnym zarządzaniem rozwojem. Wg respondentów: najsilniejszy wpływ na rozwój gminy będą miały działania z zakresu transportu, infrastruktury technicznej, gospodarki

uzdrowiskowej oraz poprawy warunków osiedleńczych. Strategia powinna integrować te obszary w spójny model rozwoju terytorialnego.

Rysunek 10 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 10 – kategorie tematyczne, które w największym stopniu wpłyną na rozwój Gminy Busko-Zdrój

340 odpowiedzi

10. Proszę wskazać maksymalnie 5 kategorii tematycznych które według Pani/Pana w największym stopniu wpłyną na rozwój Gminy Busko-Zdrój?

Źródło: Ankieta prekonsultacyjna z wykorzystaniem formularzy Google.

Na pytanie dotyczące propozycji projektów odpowiedziało 138 respondentów. Jednak część odpowiedzi określono sformułowaniem „brak uwag”, dlatego też ostateczna liczba uzyskanych odpowiedzi merytorycznych wyniosła 129. Odpowiedzi miały charakter otwarty, dlatego ich analiza została przeprowadzona w układzie tematycznym. Zgłaszane propozycje koncentrowały się przede wszystkim wokół kilku powtarzających się obszarów.

Pierwszym z nich była dostępność transportowa i mobilność, w tym postulaty dotyczące rozwoju połączeń kolejowych, poprawy transportu publicznego, przywrócenia komunikacji miejsko-gminnej, budowy ścieżek rowerowych oraz rozwiązania problemu parkingów. Drugim silnym nurtem były propozycje związane z infrastrukturą techniczną i jakością życia na terenach wiejskich, zwłaszcza rozbudową kanalizacji, poprawą dróg, oświetlenia i infrastruktury wodnej.

Bardzo często pojawiały się także projekty związane z młodzieżą, edukacją i czasem wolnym, takie jak tworzenie miejsc spotkań dla dzieci i młodzieży, rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych, budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych czy poprawa dostępności szkolnej i edukacyjnej. Istotną grupę stanowiły również propozycje z zakresu zdrowia i polityki senioralnej, obejmujące m.in. poprawę dostępu do specjalistów, rozwój usług zdrowotnych, tworzenie domów seniora i dziennych form opieki.

Kolejnym ważnym wątkiem były projekty odnoszące się do turystyki, rekreacji i przestrzeni uzdrowiskowej, np. budowa amfiteatru lub muszli koncertowej, rozwój atrakcji widokowych, rewitalizacja parków, rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej i tworzenie nowych produktów turystycznych. W części odpowiedzi pojawiały się również postulaty dotyczące przedsiębiorczości, terenów inwestycyjnych, mieszkalnictwa i planowania przestrzennego, w tym m.in. utworzenia inkubatora przedsiębiorczości, zwiększenia liczby miejsc pracy, korekty rozwiązań planistycznych czy tworzenia nowych mieszkań.

Interpretacja odpowiedzi otwartych potwierdza wyniki części zamkniętej ankiety. Respondenci oczekują rozwoju, który będzie jednocześnie wzmacniał funkcję uzdrowiskową i poprawiał codzienne warunki życia mieszkańców. Wskazywane projekty mają zwykle charakter praktyczny i odnoszą się do konkretnych potrzeb przestrzennych, społecznych i infrastrukturalnych.

W odpowiedziach otwartych dominują projekty poprawiające dostępność transportową, ofertę dla mieszkańców, infrastrukturę techniczną oraz atrakcyjność turystyczno-uzdrowiskową. Oznacza to potrzebę budowania Strategii w oparciu o projekty łączące funkcje rozwojowe z użytecznością społeczną.

Tabela 1 – Odpowiedzi uzyskane na pytanie 11 - Prosimy o zaproponowanie maksymalnie 5 projektów (inwestycyjnych lub "miękkich"), które mogą być realizowane przez Gminę Busko-Zdrój i pozwolą na jej rozwój. Dla każdego zaproponowanego projektu, prosimy o krótkie uzasadnienie wyboru.

Lp.	Propozycje projektów składane przez respondentów ankiety online
1.	1. Budowa muszli koncertowej lub innego terenu pod imprezy masowe - obiekt powinien znajdować się na terenie uzdrowiska lub zaraz obok tak aby był łatwo dostępny zarówno dla kuracjuszy i dla mieszkańców co umożliwi uatrakcyjnienie oferty kulturalnej uzdrowiska, 2. Budowa infrastruktury rekreacyjnej i sportowej dla młodzieży np. bike park dla rowerów, basen zewnętrzny letni - obecnie jest tylko skate park który jest głównie dla młodszych dzieci, basenu zewnętrznego nie ma , można zagospodarować teren "Górki" lub okolic parku linowego na bike park który przyciągnie młodzieży do aktywnego wypoczynku
2.	Szkoły bardziej otwarte na wydarzenia kulturalne i sportowe (większa dostępność szkoły w okresie wakacji i ferii . Zwiększenie świadomości młodych mieszkańców gminy) Otwarcie terenów inwestycyjnych w gminach obok buska w celu nowych miejsc pracy wraz z poprawą infrastruktury drogowej Poprawa transportu kolejowego lepsze połączenie centrum a dworzec PKP - nowe połączenia większy rozwój miasta Nowy i przemyślany plac zabaw z kompleksem boisk dla Ciebie miejsce spotkań dzieci i młodzieży W zamkniętej placówce po szkole utworzyć dom starców albo dzienny dom opieki dla seniorów
3.	1. Wieża widokowa na "Górcze" - oczekiwana atrakcja. 2. Budowa połączenia kolejowego Busko-Kraków 3. Przywrócenie komunikacji miejsko-gminnej. 4. Budowa sieci ścieżek rowerowych połączonych z EuroVelo11. 5. Przywrócenie Szkolnictwa Zawodowego - Pielęgniarstwo, Fizjoterapia. 6. Budowa osiedli senioralnych - wzorowanych na dobrych przykładach krajów rozwiniętych. 7. Budowa Amfiteatru w Busku-Zdroju.
4.	- rozwój połączeń kolejowych - rozwój kultury, zapraszanie rzeczywiście dużych nazw na imprezy takie jak festiwale czy dni buska, - rozwój połączeń autobusowych podmiejskich i dalekobieżnych (zwłaszcza zwalczenie niebezpiecznego monopolu na trasie Busko-Kraków, bardzo popularnej trasie)
5.	1. Budowa nowych i bezpośrednich połączeń kolejowych (Śląsk, Kraków, Tarnów). Poprawa komunikacji z miastem dla kuracjuszy i mieszkańców. Ograniczenie ruchu pojazdów w mieście. 2. Inwestycja w poprawę służby zdrowia w gminie o ile to możliwe na szczeblu gminnym. Społeczeństwo się starzeje a poziom służby zdrowia jest bardzo niski. 3. Wyprowadzenie dużych zakładów produkcyjnych poza ścisłą okolice uzdrowiska - np. zakład SAS. 4. Rzetelna rewizja i korekta projektowanego planu ogólnego gminy- zwiększenie liczby terenów uzupełnienia zabudowy.

6.	Utworzenie miejsc w których dzieci mogłyby w wolnym czasie uczyć się i miło spędzać czas. Stawianie na spędzanie kreatywnie czasu przez dzieci i młodzież
7.	1. Poprawa planów ogólnych gminy - te projektowane bardzo ograniczają możliwość zabudowy nawet na działkach pomiędzy innymi zabudowaniami. 2. Dofinansowanie ośrodków zdrowia, poprawa dostępności specjalistów. 3. Przeniesienie dużych zakładów produkcyjnych poza uzdrowisko - zakład SAS. 4. Inwestycja w dzieci i młodzież, ich edukację i rozwój. Busko to nie tylko kuracjusze.
8.	Budowa parkingów- dla kuracjuszy i pracowników uzdrowisk, urzędów. Rozwój dróg wiejskich i rowów melioracyjnych- dla rolników i turystów
9.	1. Wieże, tarasy i balkony widokowe, 2. Większa dbałość o trasy przyrodnicze (zimne wody zdziały całkiem bez opieki), 3. Balon na uwięzi w celach widokowych, taki jak w Krakowie, 4. Ścieżki rowerowe w centrum miasta, obecnie takowych brak. 5. Oświetlenie uliczne adaptacyjne oszczędzające energię w godzinach nocnych. Czujki na słupach, które po wykryciu ruchu rozjaśniają lampę.
10.	Inwestycyjny: Budowa wielopoziomowego parkingu w sąsiedztwie strefy uzdrowskiej oraz w centrum miasta (okolice instytucji) Opis: Realizacja obiektu zintegrowanego z systemem zarządzania wolnymi miejscami (Smart Parking). Uzasadnienie: Inwestycja rozwiąże problem deficytu miejsc postojowych w rejonie zdrojowym, centrum miasta, umożliwi dostęp do instytucji tj. UMiG, sąd, co jest kluczowe dla komfortu turystów i mieszkańców przy stale rosnącym ruchu kołowym.
11.	Większe środki przekazać na środowiska wiejskie z przeznaczeniem na budowę i remont dróg, oświetlenie uliczne, kanalizację, utrzymanie szkół podstawowych, budowanie świetlic wiejskich - miejsc spotkań mieszkańców.
12.	1) Park dla psów - coraz większa liczba mieszkańców posiada psa; zagospodarowanie terenów zmniejsza powierzchnię do spacerowania ze zwierzętami. 2) Oferta zajęć dla młodzieży (koła zainteresowań, spotkania z ludźmi sukcesu, rozwijanie i zdobywanie pasji itp.)
13.	1. Rozwój infrastruktury uzdrowskiej i rekreacyjnej (modernizacja parków, tężni, tras spacerowych i rowerowych) Uzasadnienie: Wzmocni to funkcję uzdrowską gminy, zwiększy atrakcyjność turystyczną oraz wydłuży sezon pobytów kuracyjnych i weekendowych. 2. Program „Zielone Busko” – inwestycje w odnawialne źródła energii i retencję wody Uzasadnienie: Obniżenie kosztów energii w obiektach publicznych, poprawa jakości powietrza i przygotowanie gminy na skutki zmian klimatu. 3. Centrum aktywności społecznej i senioralnej (oferta zdrowotna, kulturalna i edukacyjna) Uzasadnienie: Busko-Zdrój ma starzejącą się populację oraz wielu kuracjuszy seniorów — centrum zwiększy integrację społeczną i poprawi jakość życia mieszkańców. 4. Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości i turystyki (inkubator usług turystycznych i zdrowotnych) Uzasadnienie: Rozwój małych firm zwiększy dochody mieszkańców, stworzy miejsca pracy i rozszerzy ofertę pobytową poza leczenie uzdrowskie. 5. Poprawa dostępności transportowej i komunikacji lokalnej (ścieżki rowerowe, transport do sołectw, parkingi buforowe) Uzasadnienie: Ułatwi to mobilność mieszkańców, ograniczy ruch w centrum uzdrowska i poprawi komfort turystów. Jeśli chcesz, mogę też napisać odpowiedź do pytania 12 (uwagi do strategii) albo przygotować wersję bardziej formalną pod dokument urzędowy.
14.	Wraz z Gminą Wiślica udostępnienie potencjału turystycznego rezerwatu w Skorocicach. Rezerwat jest zaniedbany, a ma w sobie duży potencjał który może przyciągnąć turystów z korzyścią dla obu gmin. Dla porównania rezerwat Groty Mechowskie na Pomorzu gdzie równie kruche skały nie są przeszkodą w udostępnieniu turystom.
15.	1. Ochrona środowiska - dofinansowanie wymiany źródeł ciepła na bardziej ekologiczne - dbałość o czyste powietrze i utrzymanie statusu uzdrowska 2. Wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej - tworzenie nowych atrakcji turystycznych przyciągających nowych Klientów (ze szczególnym uwzględnieniem ludzi młodych i rodzin z dziećmi) 3. Wspieranie przedsiębiorców - pobudzanie aktywności biznesowej mieszkańców - stworzenie inkubatora przedsiębiorczości, angażowanie przedsiębiorców w działania na rzecz rozwoju miasta i gminy 4. Rozwój oferty edukacyjnej - dodatkowe zajęcia w szkołach i przedszkolach, wspieranie aktywnych nauczycieli 5. Rozwój oferty dla seniorów - stworzenie domu seniora, realizacja programów profilaktycznych i prozdrowskich
16.	Rewitalizacja parków zdrojowych i pijalni wód: Inwestycje w zieleni i infrastrukturę rekreacyjną. Adaptacja budynków na nowoczesne obiekty lecznicze. Tworzenie infrastruktury turystycznej zwiększającej atrakcyjność dla turystów "nie uzdrowskich". Inwestycje w kulturę i turystykę wzbogacających ofertę uzdrowską. Aktywizacja społeczności lokalnej i turystów. Programy zdrowotne i rehabilitacyjne na bazie obiektów leczniczych.
17.	Poprawa jakości edukacji
18.	1. Budowa sieci kanalizacyjnych na terenie wiejskich. Zapobieganie wylewaniu nieczystości na tereny innych mieszkańców, oraz do rowów melioracyjnych. 2. Pomoc najbardziej potrzebującym ludziom oraz opracowanie strategii długoterminowej, założenie instytucji która by analizowała informacje na temat najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy i udzielała pomocy. Obecny organ czyli Mops nie gwarantuje takiej pomocy, ludzie potrzebujący są odsyłani z kwitkiem, a dostają pieniądze znajomym którym dobrze się powodzi. 3. Organizowanie dla dzieci czasu pozalekcyjnego, za darmo bo nie wszystkich stać by wysłać dzieci na płatne lekcje pływania lub gry w piłkę nożną czy choćby kursy samoobrony. 4. Darmowa analiza poprawy energetycznej budynku. Starsze osoby nie stać a nieraz nie wiedzą do kogo się zwrócić o pomoc. Z mojego punktu widzenia na terenach wiejskich gdzie jest sołtys to on powinien przedstawić burmistrzowi ile osób z jego sołectwa potrzebuje takiej pomocy a później zorganizować spotkanie ogólne lub indywidualne z takimi osobami, gdyż nie wszyscy chcą mówić o swoich problemach przy sąsiadach lub się wstydzą.

19.	Ścieżki rowerowe, jako przyszłość aktywnego odpoczynku.
20.	Budowa światłowodów w miejscowościach ,gdzie jeszcze nie jest podciągnięty
21.	Zagospodarowanie terenu wokół sosny weleckiej i wybudowanie chodnika lub ścieżki rowerowej od sanatorium Słoneczny Zdrój do sosny. Renowacja miejsca pamięci w lesie weleckim. To miejsca bardzo chętnie odwiedzane przez turystów, ale ich
22.	Budowa parkingów wielopoziomowych z podziemną funkcją dodatkową jako schron. Uproszczenie procedur pozwoleń na budowę domków jednorodzinnych. Rozbudowa oczyszczalni ścieków. Budowa nowych ujęć wody pitnej. Budowa szlaku kolejowego do Szczucina.
23.	1. Budowa centrum edukacji i rozwoju kompetencji dla mieszkańców Inwestycja w lokalne szkolnictwo i szkolenia zawodowe zwiększy kompetencje mieszkańców, co poprawi ich szanse na rynku pracy i przyciągnie nowych mieszkańców oraz przedsiębiorstwa, wspierając długoterminowy rozwój społeczno-gospodarczy gminy. 2. Rozbudowa i modernizacja uzdrowskiej infrastruktury zdrowotnej i rekreacyjnej Busko-Zdrój słynie z uzdrowskich tradycji, co przyciąga turystów i kuracjuszy. Inwestycje w nowe obiekty rehabilitacyjne, sanatoria oraz modernizację terenów rekreacyjnych, parków zielonych przestrzeni, ogródków zwiększą atrakcyjność uzdrowska, poprawią jakość usług i przyczynią się do wzrostu gospodarczego gminy. 3. Program wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców i tworzenia inkubatorów przedsiębiorczości.
24.	1. Budowa amfiteatru przy "Górcie" atrakcyjne położenie, naturalnie pochyły teren, dobry dojazd, komunikacja, miejsce na parking, blisko uzdrowska - dostępność dla kuracjuszy i mieszkańców. 2. Tworzenie parków mniejszych i większych wśród szybko i gęsto zabudowywujących się terenów - przewidzenia miejsca za wyprzedzeniem zanim go zabraknie miejsca. 3. Budowa zachodnio - północno - wschodniej obwodnicy Buska - coraz większe natężenie ruchu na ulicy Dmowskiego, która jest wchłaniana do centrum miasta, duży ruch na rondzie przy Orlenie oraz ulicy Objazdowej, która podobnie jak ulica Dmowskiego jest wchłaniana przez centrum miasta. 4. Budowa ulic m.in. Długosza, Szmaragdowej, Mikułowickiej, Miętowej, Wiosennej, które to są już gęsto zabudowane a mimo to nadal nie posiadają nawierzchni asfaltowej w mieście. 5. Rozbudowa Domu Kultury - sala widowiskowa, sala kinowa, pomieszczenia dla szkoły muzycznej, parking wielopoziomowy - duża szansa dla rozwoju kultury w Busku.
25.	1. Uzbrojenie terenów dla inwestorów. Gmina Busko Zdrój jest mało atrakcyjna dla nowych inwestorów 2. Obniżenie podatków dla inwestorów 3. Organizacja lokalnych targów networkingowych 4. Zwiększenie
26.	Budowa z prawdziwego zdarzenia terenu na imprezy typu "Dni Buska" itd. Obecne miejsce gdzie organizowane są tego typu występy zakrawa na farsę. Ponieważ Dni Buska trwają 3 dni, ale dlaczego nie ma 3 dni tematycznych tzn. np. 1 dzień rock, 2 coś młodzieżowego a 3 dzień disco polo. Dlaczego muzyka disco polo nie jest reprezentowaną? Czyżby Panowie Burmistrzowie tylko zamawiali zespoły pod swoje upodobania i gusty?
27.	Sieć ścieżek rowerowych z mapą w rynku, parku zdrojowym, przy dworcu PKP. Mapy z przykładowymi trasami biegowymi, nordic walking. Rozbudowa pływalni miejskiej o strefę dla dzieci i spa. Przejęcie klasztoru i utworzenie nowoczesnego muzeum multimedialnego. Modernizacja terenu przy klasztorze, kościele i dworcu autobusowym. Utworzenie ścieżki historycznej po zabytkach, miejscach pamięci.
28.	1. Budowa sieci ścieżek rowerowych w mieście i okolicznych miejscowościach wraz z miejscami na wypożyczalnię elektrycznych rowerów. Ścieżki powinny łączyć się z innymi z sąsiednich gmin. Uzasadnienie: wzmocni to turystykę skierowaną nie tylko dla starszych, pozwoli mieszkańcom korzystać i żyć zdrowiej. 2. Zagospodarowanie „ Górci ” Budowa wieży widokowej wraz z innymi atrakcjami. Uzasadnienie: powstanie nowe centrum uzdrowska i pozwoli lepiej wykorzystać ciągi spacerowe, które dostaną miejsce docelowe. 3. Budowa prywatnego lub gminnego Aqua parku z zjeżdżalniami zewnętrznymi i wewnętrznymi plus sfera nowoczesnych saun i grot (z wykorzystaniem naszej wody). Uzasadnienie: pozwoli to na zróżnicowanie turystów/kuracjuszy i przyciągnięcie ludzi młodych. 4. Stworzenie kina z prawdziwe zdarzenia (fotele „dream”) i aktualne filmy. Uzasadnienie: Rozwój kultury i kolejny argument dla kuracjuszy 5. Stworzenie Buskiego teatru. Uzasadnienie: Taka kulturalna atrakcja mogła by stanowić reklamę i argument dla wybrania Buska a nie innego uzdrowska.
29.	Budowa dróg dojazdowych do nowo powstałych budynków
30.	1. Kino powinno funkcjonować jak kiedyś, tzn. puszczać nowości, premiery tuż po wypuszczeniu a nie z kilku miesięcznym opóźnieniem. Solec szybciej ma nowe filmy niż Busko 2. Nowa sala kinowa z fotelami rozkładanymi takimi jakimi są na sali dream w Kielcach. 3. Nowe miejsca w żłobkach i przedszkolach, nowe miejsca pracy. 5. Wybudowanie chodników przy drogach na wsiach, m.in. w Siesławicach brakuje kawałka chodnika od strony Biniątek aż do ostrego zakrętu między Karabosami a szkołą. Wykonanie progów zwalniających na wsiach w miejscach gdzie jest dłuższy odcinek prostej drogi.auta niesamowicie szybko jeżdżą nie zwracają uwagi na to że jadą terenem zabudowanym.
31.	Uporządkowanie istniejących i budowa nowych ścieżek rowerowych na terenie Gminy Busko-Zdrój celem stworzenia spójnej sieci. Celem powinna być możliwość bezpiecznego dotarcia rowerem w każde ciekawe miejsce w naszej Gminie.
32.	Budowa placów zabaw, amfiteatr, więcej miejsc parkingowych
33.	1. Budowa ronda - skrzyżowanie ul. Grotta z ul. Parkową w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i osób odwiedzających miasto 2. Zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach podstawowych. 3. Zwiększenie oferty kulturalnej dla osób 30 plus - Busko posiada ofertę dla dzieci i seniorów, grupa osób 30 plus jest

	wykluczona. 4. Zachęty dla przedsiębiorców do uruchomienia działalności w celu ożywienia centrum miasta
34.	projekty inwestycyjne: kanalizacja w sołectwach ze względu na ochronę środowiska; projekty „miękkie”: integracja młodych mieszkańców z seniorami, ponieważ seniorzy muszą poczuć się potrzebni.
35.	1. Budowa ścieżek rowerowych łączących Busko z Wiślicą, Nowym Korczynem, Pińczowem. Przez Nowy Korczyn prowadzi trasa rowerowa Velo Wisła więc zasadnym jest połączenie Buska Zdroju z tą trasą. Ścieżki rowerowe pozwalają na powstawanie np. lokali gastronomicznych, miejsc noclegowych, przyciąga turystów. 2. Zmiana ruchu samochodowego w okolicy Rynku. Obecne rozwiązania związane z poruszaniem się pojazdów zniechęcają mieszkańców oraz osoby przejeżdżające przez Busko do korzystania z lokali znajdujących się w Rynku. Powoduje też likwidację takich lokali i zniechęca do powstawania nowych. Rynek umiera.
36.	sieć połączonych ze sobą ścieżek rowerowych, komunikacja miejska i podmiejska, sieć wodociągowa i kanalizacyjna na obszarach wiejskich
37.	Kanalizacja obszarów wiejskich.
38.	zwiększenie ilości miejsc do spotkań integracyjnych, miejsca do potańczenia, nie tylko dancing dla kuracjuszy, bawialnia dla dzieci i młodzieży typu fly-sky, modernizacja basenu-zwiększenie atrakcji, zwiększenie ilości organizowania koncertów, nie tylko na Dni Buska
39.	1. Ścieżki rowerowe 2. Sprawna komunikacja w całej gminie 3. Skomunikowanie części zdrojowej z centrum miasta 4. Basen letni 5. Odnawialne źródła energii jako sposób na czyste powietrze w gminie
40.	Program „Busko dla Młodych” – zatrzymaj i przyciągnij mieszkańców (projekt miękkie) Opis: Pakiet działań obejmujący: lokalne staże i granty dla młodych przedsiębiorców, Uzasadnienie: Małe miasta uzdrowskie często tracą młodych mieszkańców. Program zwiększyłby atrakcyjność osiedleńczą gminy, wspierał lokalny rynek pracy oraz rozwijał sektor nowoczesnych usług niezależnych od lokalizacji.
41.	budowa kanalizacji na terenach wiejskich
42.	1. Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej Nr 1 2. Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej Nr 2 3. Budowa płn.-wsch. obwodnicy Buska-Zdroju.
43.	warsztaty z przedsiębiorczości dla młodzieży rozwój przemysłu oraz nowych miejsc pracy integracja społeczna
44.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej. Poprawi to jakość życia mieszkańców.
45.	Modernizacja ulicznego oświetlenia na energooszczędne systemy sterowane inteligentnie w sołectwach.
46.	Unowocześnienie placówek oświatowych, komunikacja miejsko - wiejska
47.	1) nowe miejsca pracy (otwarcie zakładów pracy) 2) lepsze połączenia między wsiami oraz Kielcami 3) dostęp do usług medycznych 4) wyższy poziom edukacji (rozwój w dziedzinie języków obcych)
48.	Ścieżki rowerowe Busko - Wiślica
49.	1. Regionalne Centrum Lecznictwa i Rehabilitacji - funkcja kluczowego uzdrowiska w województwie; 2. Rozszerzenie bazy zabiegowej o choroby cywilizacyjne - odpowiedź na regionalne potrzeby zdrowotne; 3. Uzdrowska infrastruktura uzdrowska (ścieżki zdrowia, parki sensoryczne) - wspiera profilaktykę zdrowotną nie tylko mieszkańców gminy a całego województwa; 4. Centra sąsiedzkie i rodzinne strefy rekreacji - wzmacnia więzi społeczne i tworzą lokalne miejsca spotkań dla rodzin z dziećmi; 5. Wsparcie lokalnego rynku pracy - dostęp do pracy na miejscu jest kluczowy dla decyzji rodzin o pozostaniu i długoterminowym osiedleniu się w gminie
50.	Budowa i remont dróg na terenach wiejskich
51.	1. Ścieżki rowerowe, 2. Uporządkowanie terenów turystycznych, 3. Sieciowanie stowarzyszeń (projekt miękkie), 4. Budowanie marki Buska, 5. Podnoszenie kwalifikacji pracowników.
52.	inwestycyjne (kanalizacja na terenach wiejskich, powstanie Muzeum, powstanie bardzo potrzebnych miejsc na spotkania mieszkańców, adaptacja budynków gminnych na miejsce spotkań lokalnej społeczności- szczególnie w godzinach popołudniowych i wieczornych, kawiarenki obywatelskie dla różnych grup mieszkańców, świetlica środowiskowa- dzienna opieka dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin itp.) "miękkie" (potrzebne są szkolenia dla lokalnych organizacji pozarządowych dotyczące pozyskiwania funduszy zewnętrznych, szkolenia dotyczące rozliczania finansowo-księgowego projektów itp., pozyskanie funduszy na badania profilaktyczne dla dzieci, młodzieży i seniorów, warsztaty psychologiczne dla mieszkańców- przemoc w rodzinie, dezinformacja itp., pozyskanie funduszy na organizację pogadanek i spotkań eksperckich - walka z hejtem itp.)

53.	Nowe miejsca pracy
54.	Chodnik łączący Zbludowice - szkole z Kawczycami. Bezpieczeństwo dzieci wracających pieszo. Budowa miejsca dla dzieci 10+ gdzie mogliby spędzać czas w weekendy/ po szkole. Rozbudowa placu zabaw na skate parku.
55.	zagospodarowanie terenów na "Górcze", lepsza komunikacja lokalna, atrakcje turystyczne dla mieszkańców 30+ a nie tylko kuracjuszy
56.	geotermia
57.	Zróbcie w końcu obwodnice bo to wojska polskiego kiedyś stanie
58.	Budowa świetlic tam gdzie nie ma Budowa kanalizacji na wsiach
59.	Stworzenie sensownej komunikacji miejskiej według głosu mieszkańców. rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej w sposób sprawny, nie jak ma to miejsce dotychczas, że zawsze są opóźnienia. Postawienie na mieszkańców i ich komfort, a nie tylko kuracjuszy(patrz: parking na końcu świata obok dworca autobusowego, a nie w rynku do którego nie ma komunikacji miejskiej). Rozbudowa infrastruktury dla mieszkańców (ścieżki rowerowe, chodniki) ale do sensownych miejsc i bez wycinania przy tym najładniejszych części zielonych miasta (jak to miało miejsce z małym gajem)
60.	1. Odnowa zabytków (jest ich mało i niszczeją) 2. Rozbudowa miejsc parkingowych (obecnie miasto jest niewygodne w tym zakresie) 3. Zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży (brakuje szczególnie ofert dla młodzieży)
61.	Wsparcie projektu połączenia kolejowego Buska z Szczucinem
62.	1. Budowa obwodnicy Buska-Zdroju (wschód, północ, zachód) - wyprowadzi ciężki transport poza centrum miasta 2. Rozbudowa linii kolejowej - aby zmniejszyć wykluczenie komunikacyjne Buska. Pozwoli to również zwiększyć liczbę przyjeżdżających kuracjuszy i turystów. 3. Utworzenie komunikacji miejskiej (która połączy najważniejsze punkty w Busku oraz połączy sąsiednie wioski z Buskiem) - zmniejszy to zapotrzebowanie na przyjazdy własnym samochodem, a co za tym idzie, zmniejszy zapotrzebowanie na miejsca parkingowe. 4. Usunięcie z Parku Zdrojowego głośników mających odstraszać gołębie oraz wrony i zatrudnienie sokolnika. Z obserwacji, które przeprowadziłam, wynika jasno, że głośniki te nie spełniają swojego celu. Kiedy działają głośniki, gołębi i wron przybywa, uciekają za to ptaki śpiewające. Alejki oraz ławki są zabrudzone odchodami gołębi i wron. Także gołębie, jak wiadomo, roznoszą kleszcze oraz niebezpieczne choroby. Ponadto głośniki te są uciążliwe dla każdego, kto odwiedza park, a także dla okolicznych mieszkańców. Żywe sokoły przynoszą o wiele lepsze efekty. 5. Stworzenie preferencyjnych warunków do pozostania w Busku-Zdroju dla młodych dorosłych (mieszkania, praca) - aby zatrzymać wyłudnianie się gminy
63.	Moja propozycja to inwestycja w kolei, dzięki dużej ilości połączeń Buska z innymi miastami wzrośnie liczba kuracjuszy i turystów co da miastu większy przychód i większą rozpoznawalność.
64.	Zatrzymanie procesu wygaszania małych szkół.
65.	1.Kanalizacja całej gminy - wizerunek, środowisko, bez wykluczeń 2. Powszechna wielopokoleniowa edukacja w zakresie bezpiecznego wykorzystania nowych technologii - brak kompetencji medialnych w zakresie identyfikacji zagrożeń w świecie cyfrowym 3. Edukacja, - dajmy szansę wybitnym talentom i pochyłmy się nad tymi co nie nadążają i dziś opóźniają wszystkich. 4. Przyjazny Urząd - przywróćmy kompetencje, nadzór i rozliczalność. Słuchajmy ludzi 5. Bezpieczeństwo w kryzysie, zagrożeniu wojną hybrydową, OC, co gdzie i kto???
66.	Busko-Zdrój jest uzdrowiskiem dobrze rozpromowanym, zdecydowanie zyskuje na popularności wśród kuracjuszy w całej Polsce, najbardziej krytycznym punktem jest tragiczna komunikacja, nie ma jak dojechać i wyjechać z miasta, uważam że należy wziąć pod uwagę zwiększenie ilości połączeń do Krakowa (studenci!!!), należy koniecznie rozbudować kolej, dworzec znajduje się w nieintuicyjnym i niebezpiecznym miejscu, nie ma tam oświetlenia ani miejsca, w którym można poczekać na pociąg. Bus który dowozi pasażerów jest słabo oznaczony. Szpital buski wśród mieszkańców nazywany jest „umieralnią”, z tym też należy coś zrobić.
67.	rewaloryzacja klasztoru norbertanek z XII wieku (najcenniejszy zabytek w mieście), poprawa estetyki miejskiej (szczególnie teren naprzeciwko Rossmanna/Luxa), ujednolicona kolorystyka miejska bez krzykliwych barw (bez różu, ostrego pomarańcza...), budowa sieci kanalizacyjnej - szczególnie Siesławice, Zbludowice, Wolica.
68.	1. Powołanie komitetów sterujących dla realizowanych inwestycji-cel: wzmocnienie nadzoru inwestycyjnego, przeciwdziałanie nadużyciom prawa, korupcji oraz powiązaniom polityczno-biznesowym z udziałem mieszkańców gminy. 2. Powołanie zespołu roboczego przygotowującego strategię z udziałem ekspertów i specjalistów mających doświadczenie w zakresie budowy koncepcji rozwoju lokalnego i ponadlokalnego. 3. Stworzenie w urzędzie gminy i jednostkach podległych polityki antykorupcyjnej i przeciwdziałania nadużyciom (integry polity) celem wyeliminowanie personalnych powiązań urzędniczo-biznesowych. 4. Opracowanie "ponadlokalnej" koncepcji strategicznego zarządzania subregionem - Busko-Zdrój plus Solec-Zdrój plus Nowy Korczyn celem wykorzystania istniejącego potencjału zasobów naturalnych, rozwoju turystyki oraz podniesienia standardu życia mieszkańców.
69.	Drogi dojazdowe i chodniki do nowo powstałych osiedli np ul Sady
70.	1. Budowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej na obszarach wiejskich. 2. Pozyskiwanie środków unijnych na dodatkowe zajęcia pozalekcyjne w szkołach i doposażenie szkół w nowoczesne pracownie i pomoce dydaktyczne. 3. Pozyskanie środków na pakiety badań diagnostycznych np. kardiologiczny, 40+ itp.

71.	Modernizacja szkół,
72.	Komunikacja. Kanalizacja, tanie mieszkania
73.	<p>1. Budowa / modernizacja Buskiego Centrum Futsalu i Sportów Halowych Projekt zakłada dostosowanie istniejącej hali lub budowę nowoczesnego obiektu spełniającego wymogi 1 Ligi Futsalu (trybuny 1500–2000 miejsc, zaplecze medialne, siłownia, odnowa biologiczna, przestrzeń konferencyjna). Awans Futsal Team Busko-Zdrój do 1 ligi to promocja miasta w skali ogólnopolskiej i napływ kibiców z całej Polski. Nowoczesna infrastruktura umożliwi organizację turniejów, wydarzeń sportowych i kulturalnych, stworzy miejsca pracy oraz wzmocni atrakcyjność Buska-Zdroju jako ośrodka sportowego i turystycznego.</p> <p>2. Akademia Futsalu 360° – kompleksowy system szkolenia dzieci i młodzieży Projekt obejmuje rozwój struktur młodzieżowych (od 5 do 19 roku życia), utworzenie klas sportowych, program stypendialny oraz współpracę ze szkołami i lokalnymi firmami. Celem jest stworzenie w Busku realnej ścieżki rozwoju sportowego bez konieczności wyjazdu do większych miast. Akademia będzie narzędziem przeciwdziałania odpływowi młodzieży, budowania lokalnej tożsamości oraz promocji zdrowego stylu życia.</p> <p>3. Program „Zostań w Busku” – sport jako narzędzie zatrzymywania młodych ludzi Pakiet wsparcia dla młodych zawodników, trenerów i działaczy sportowych: stypendia sportowe i edukacyjne, preferencyjne warunki mieszkaniowe, staże w lokalnych firmach, program wolontariatu przy wydarzeniach sportowych. Dzięki temu młodzi ludzie zyskują realną perspektywę rozwoju zawodowego w swoim mieście – nie tylko jako sportowcy, ale także jako trenerzy, fizjoterapeuci, specjaliści ds. marketingu czy organizacji wydarzeń.</p> <p>4. Ogólnopolski Turniej Futsalu „Busko Cup” oraz cykl wydarzeń sportowo-uzdrowiskowych Coroczne wydarzenie sportowe z udziałem drużyn z całej Polski, połączone z promocją walorów uzdrowiskowych miasta, strefą kibica i wydarzeniami towarzyszącymi. Projekt zwiększy rozpoznawalność Buska-Zdroju, przyciągnie turystów i wesprze lokalną branżę hotelarską oraz gastronomiczną. Turniej może stać się stałym punktem w kalendarzu ogólnopolskich wydarzeń sportowych.</p> <p>5. Busko – Miasto Sportu i Nowych Mediów Stworzenie profesjonalnej strategii promocji miasta poprzez sport, w tym transmisje meczów 1 ligi, rozwój zaplecza medialnego przy hali sportowej, program praktyk dla młodzieży i studentów w obszarze marketingu, realizacji wideo i social mediów. Projekt połączy sport z rozwojem kompetencji cyfrowych i przedsiębiorczości, budując nowoczesny wizerunek Buska-Zdroju jako miasta aktywnego, dynamicznego i przyjaznego młodym ludziom.</p>
74.	<p>1. Poprawa jakości dróg w sołectwach</p> <p>2. Lobbowanie za stworzeniem dodatkowej linii kolejowej/wydłużenie obecnej linii do innych miast. Tak aby nitka do Kielc nie była ślepa. Połączmy się z innymi miastami. Ogromna szansa na rozwój uzdrowiska dzięki połączeniu kolejowemu z innymi regionami polski. Więcej kuracjuszy dojedzie tu bez przesiadek</p> <p>3. Profilaktyka zdrowotna</p> <p>4. Wzmocnienie lokalnych OSP poprzez sprzęt i szkolenia dla drużyn. W przypadku kryzysu zawsze to drużyny osp będą stać w pierwszej linii. W razie wojny lub innego kryzysu.</p> <p>5. Dofinansowanie do żłobków, przedszkoli, edukacji - nigdy za dużo pieniędzy na żłobki. Lepsze zajęcia dla dzieci w przedszkolach i żłobkach.</p>
75.	<p>1. Ubieganie się o budowę linii kolejowych: Busko-Tarnów, Busko-Kraków</p> <p>2. Regularne komunikowanie do PKP, organów centralnych, ministerstw w temacie potrzeb skomunikowania transportowego naszego regionu</p> <p>3. Promowanie Buska jako miasteczka nie tylko dla seniorów, ale miejsca wytchnienia od miejskiego zgiełku - dobrego dla osób, dla których życie i mieszkanie w dużym mieście nie jest pomysłem na życie - pomysłowe kampanie promocyjne</p> <p>4. Ubieganie się o dużego inwestora dla naszego regionu - potrzeba ściągnięcia kapitału, stworzenia kilkudziesięciu / kilkuset miejsc pracy.</p>
76.	Budowa letniego basenu, pozyskiwanie środków na doprowadzenie do rozbudowy infrastruktury kolejowej.
77.	Domknięcie pętli ścieżki rowerowej Busko-Zdrój - Las Winiarski tak, aby można objechać całą trasę bez konieczności przejazdu przez obwodnicę (ul. Romana Dmowskiego). Wykonanie mogłoby się odbyć poprzez połączenie ulicy Langiewiczza z Szaniecką poprzez włączenie do ścieżki rowerowej ulicy Szmaragdowej a następnie krótkiej drogi leśnej wzdłuż stawów przy Lesie Mikułowickim. Działanie można byłoby połączyć z zagospodarowaniem stawów przy Lesie Mikułowickim, które jest potencjalnie atrakcyjnym miejscem a obecnie jest zaniedbane. Uzasadnienie: 1) możliwość przejechania pełnej pętli rowerowej bez przekraczania ruchliwej obwodnicy zwiększy bezpieczeństwo rowerzystów (rodziny z dziećmi) 2) zamknięcie pętli obok stawów i lasu polepszy estetykę całej ścieżki, która obecnie pętle domyka.. u szczytu cmentarza miejskiego 3) zagospodarowane miejsce przy stawach i lesie mogłoby być doskonałym punktem startowym do objechania całej pętli rowerowej (budowa wiaty i małego parkingu dla samochodów).
78.	<p>Projekt długoterminowy: budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w obrębie doliny Bożykowskiej w rejonie aktualnej tzw. "borowinki" i w pobliżu "Zimnych Wód.</p> <p>Uzasadnienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ukształtowanie terenu - niekiedy sprzyja naturalnemu wykorzystaniu dla takich celów, - Płynąca rzeczka stanowi naturalne zasilanie - Znaczną część terenu stanowią torfowiska i nieużytki -Terren okolicznych wzgórz tworzy wyjątkowo ładną perspektywę. - Rejon posiada dobrą komunikację - Busko jest wyjątkowo ubogie w zasoby wodne i zapasy wody. Brak także strefy rekreacyjnej i wypoczynkowej ogólnodostępnej, szczególnie pozwalającej na uprawianie sportów wodnych
79.	<p>1. Ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Wiślickiej - połączenie ścieżki rowerowej na ul. Starkiewiczza z drogami serwisowym przy obwodnicy. Na Wiślickiej ruch pieszy i rowerowy jest większy, niż samochodowy.</p> <p>2.obwodnica północno-wschodnia i pn.-zach. miasta</p>

	3. Basen miejski otwarty na niezagospodarowanej części Małpiaka. Planowane baseny tropikalne będą mało dostępne dla mieszkańców (cena, goście hotelowi)
80.	Klubo - kawiarnie dla młodzieży. Rozwój bazy sportowej pod kątem organizacji większej ilości obozów dla klubów z zewnątrz.
81.	Budowa i odtworzenie na terenie miasta studni jako alternatywy w przypadku W awarii sieci wodociągowej, zabieganie o otwarcie filii medycznej uczelni wyższej - rehabilitacja, pielęgniarstwo, zabieganie o wybudowanie połączenia kolejowego z Krakowem bądź z Tarnowem, zabieganie o połączenie osobowe kolejowe z Warszawą
82.	Budowa bądź remont dróg gminnych na terenach wiejskich.
83.	1. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej . Ponieważ nie wszystkie sołectwa są skanalizowane 2. Budowa obiektów sportowych na terenach wiejskich. Aby aktywować społeczeństwo do uprawiania sportu a w szczególności młodzież . 3. Wsparcie mieszkańców projektami dofinansowania odnawialnych źródeł energii. Poprawi to komfort i jakość powietrza
84.	Wsparcie powstawania sieci "atrakcji" w sołectwach wokół miasta. Wydarzenia, regionalni twórcy, przedsiębiorcy etc... Szukanie przez gminę środków zewnętrznych na nowe projekty, spotkania z ludźmi i promocja ich pomysłów. Złamanie zasady, że o dofinansowaniach dowiadują się jedynie przyjaciele królika.
85.	1) Co najmniej 4 linie autobusowe ułożone w gwiazdę, z punktem centralnym np. na Poprzecznej. Autobusy niskopodłogowe, często kursujące (co pół godziny) i mocna promocja tego rozwiązania, żeby mieszkańcom naprawdę się opłaciło porzucić samochody w ruchu lokalnym (zarówno finansowo jak i pod względem wygody i pewności dojazdu). 2) Zimą, jeśli leży śnieg, zamiana ścieżek rowerowych "Weleckich", w trasy do narciarstwa biegowego. 3) Powrót lodowiska do tętni, ale nie małego pośrodku, ale po obwodzie tętni. 4) Promocją ruchu pieszego, rowerowego itp., również przez zadbanie o bezpieczeństwo pieszych - doświetlenie przejść dla pieszych, oddzielenie szlaków pieszo-rowerowych choć pasem zieleni od ruchliwych dróg (Boh. W-wy, Wojska Polskiego) 5) Budowa ścieżek pieszo-rowerowy tworzące spójną całość, ze szczególnym uwzględnieniem dojazdu do dworca PKP, i wzdłuż wylotówek - ul. Boh. W-wy, Wojska Polskiego.
86.	brak dobrej komunikacji lokalnej
87.	1. Budowa sieci gazowej umożliwiającej ogrzewanie budynków na terenach wiejskich 2. Budowa sieci kanalizacji i wodociągów na obszarach nie objętych skanalizowaniem 3. Modernizacja oczyszczalni ścieków siarkowych
88.	Przede wszystkim należy tworzyć miejsca pracy i takie warunki dla młodych ludzi, żeby chcieli wracać po ukończonych studiach i mogli realizować się zawodowo. Miasto się "starzeje" i wyludnia. Katastrofa!
89.	Inwestycyjne: - powstanie nowoczesnego obiektu wykorzystującego technologie VR/AR oraz AI w procesach rehabilitacji ruchowej i neurologicznej - wyjście poza tradycyjny model "sanatoryjny" i przyciągnąć młodszych pacjentów oraz sportowców, budując markę Buska jako lidera nowoczesnej medycyny uzdrowiskowej w Europie Środkowej, - zeroemisyjne uzdrowisko - kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej połączona z instalacją pomp ciepła oraz budową gminnych farm fotowoltaicznych z magazynami energii - czyste powietrze, obniżenie kosztów energii dla gminy i przesunięcie środków na inne cele społeczne, status "eko-lidera" dodatkowy atut marketingowym dla turystów ceniących zrównoważony rozwój, - utworzenie inkubatora dla lokalnych startupów i rzemieślników, oferującego doradztwo w zakresie e-commerce, designu produktów regionalnych oraz pozyskiwania funduszy zewnętrznych, Miękki: - program aktywizacji seniorów, w którym doświadczeni mieszkańcy stają się mentorami dla młodzieży, przewodnikami po regionie lub animatorami kultury, przy wsparciu cyfrowym (nauka obsługi nowych mediów) - w obliczu trendów demograficznych, seniorzy są kapitałem społecznym Buska. Projekt buduje więzi międzypokoleniowe i przeciwdziała wykluczeniu społecznemu, czyniąc z wieku atut w rozwoju lokalnej społeczności.
90.	1. Bezpłatne spotkania w świetlicach dzieci i młodzieży , tak aby była zapewniona dla nich możliwość komunikowania się, rozwijania potencjału i zachowania wsparcia społecznego, pod opieką osoby odpowiednio wykształconej i odpowiedzialnej . Budowa kanalizacji lub przydomowych oczyszczalni , które zapewniłyby komfort , ekonomię i estetykę na wsiach . Budowa oświetlenia ulicznego na wsiach Poprawa stanu dróg gminnych . Zapewnienie opieki seniorom w ich własnym domu .
91.	Zatrzymać i dać dobrą pracę młodym wkraczającym w dorosłe życie
92.	odkryty basen
93.	1. Dostosowanie architektury przestrzeni publicznej (m.in. nawierzchnia alejek ,wysokość ławek, itp.) dla osób z różnym stopniem niepełnosprawności i korzystających z urządzeń ortopedycznych (adekwatnie do profilu leczniczego uzdrowiska m.in. choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne itd.) szczególnie w strefie uzdrowiskowej A . 2. Stworzenie bezpiecznego ciągu ścieżek rowerowych w strefie A i B uzdrowiska(obecnie brak ścieżek w tej strefie) 2. Poprawa ciągu komunikacji dla pieszych (chodniki) w strefie Hospicjum i Sanatorium Amarant (obecnie brak)
94.	1. rozbudowa sieci gazowej do miejscowości wiejskich
95.	1. Karta Mieszkańca. 2. Komunikacja miejska. 3. Budowa amfiteatru w bliskich rejonach części zdrojowej a nie w lesie ;) 4. Budowa Hali Sportowych lub hal lekkich w SP1 i SP2. 5. Infrastruktura ciepłownicza - modernizacja.

96.	Rozbudowa ścieżek rowerowych oraz tworzenie nowych miejsc do wypoczynku z rodziną na terenach zielonych miasta i gminy.
97.	Niezamykanie szkół.
98.	Linia kolejowa bezpośrednio do Krakowa/Zakopanego. Dużo młodzieży jeździ tam do szkół/uczelni. A w celach rekreacyjnych do stolicy Tatr omijając korki... Zniesienie zakazu ruchu jedno kierunkowego na Placu Zwycięstwa oraz płatnego parkowania lub chociaż darmowej jednej godziny dla mieszkańców. Przez takie decyzje handel w rynku umiera. Zainstalowanie aktywnych radarów sygnalizujących kierowców zwłaszcza ciężarówek o przekraczaniu prędkości na ul. Dmowskiego
99.	Budowa basenów termalnych na terenach uzdrowiskowych . Budowa ścieżki rowerowej do Pińczowa . Promocja Buskowiarki i buskowiarka powinna być z ujęcia nowy nurek bo ta z Wełcza jest słaba jakościowo.
100.	1. Basen otwarty 2. Strefa parku przyjazna psom
101.	Ścieżki rowerowe
102.	Zabieganie o nowe połączenia kolejowe, filia szkoły wyższej medycznej, geotermia, supernowoczesna ekologiczna spalarnia śmieci generująca tanią energię ciepłą jak i elektryczną która może zastąpić ciepłownię w Busku- (przykład spalarni w Krakowie- Nowa Huta czy oddana w tym miesiącu spalarnia w Warszawie)
103.	1. Budowa mieszkań komunalnych i socjalnych cenowo przystępnych dla ludzi młodych
104.	Utworzenie parku kinezyterapeutycznego do ćwiczeń na świeżym powietrzu dla lepszego darmowego dostępu do sprzętu gimnastycznego. Strefy dla seniorów i dla dzieci. Utworzenie ścieżek zdrowia, ścieżek rowerowych i wypożyczalnia rowerów w obrębie uzdrowiska. Wyburzenie starych, zniszczonych, grożących zawaleniem i szpecących miasto budynków, zwłaszcza w ścisłym centrum miasta. Budowa pijalni wód mineralnych, sprowadzanych również z innych uzdrowisk. Budowa obiektu do odpoczynku w stylu palmiarni z unikatowym mikroklimatem. W centrum miasta utworzenie Baru mlecznego dla osób dojeżdżających z innych pobliskich miejscowości do szkół i pracy w Busku, ale i nie tylko dla nich.
105.	1. Budowa sali widowiskowo-sportowej - brak takowej. 2. Budowa ścieżek rowerowych - w ostatnich latach zaniechano budowy ścieżek. 3. Remonty i budowa dróg gminnych (szczególnie w terenach zabudowanych) - nie wszystkie drogi w terenach zabudowanych są utwardzone. 4. Promocja działalności gospodarczej MSP - zwolnienia/niskie podatki. 5. Inspirowanie/promowanie działalności gospodarczej, której celem jest zagospodarowanie czasu wolnego dorosłym.
106.	1. Promowanie gminy Busko-Zdrój jako miejsca dobrego do życia dla osób, które pracują zdalnie - uzasadnienie: odpowiedź na problemy zw. z depopulacją mieszkańców - propozycja dla osób, których rozwój zawodowy nie jest blokowany przez obecność stref uzdrowiskowych, które dążą do życia w spokojnym, bezpiecznym otoczeniu. 2. utworzenie komórki lub nowej instytucji zajmującej się w sposób parasolowy wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości w sektorze czasu wolnego, turystyki, gastronomii, usług kreatywnych, rozwoju produktów lokalnych i krótkich łańcuchów dostaw a także edukacji przedsiębiorczej młodzieży - wiele młodych osób w gminie tracimy w momencie wyboru szkół wyższych lub poszukiwania dobrze płatnej pracy. Pokazanie nisz dla dobrego zarobku na własny rachunek, a także zapewnienie wsparcia w procesie zakładania działalności może zachęcić młodych ludzi do pozostania na miejscu lub powrotu po zakończeniu nauki. 3. Gminna Akademia Odporności: Misja Samowystarczalni - budowa kompetencji cywilnych i umiejętności przetrwania wśród dzieci i młodzieży (7–18 lat) poprzez warsztaty praktyczne, techniki survivalowe oraz gry terenowe symulujące sytuacje kryzysowe (blackout, brak mediów, zerwanie łączności) - projekt odpowiada na aktualne wyzwania związane z bezpieczeństwem. Obecne pokolenie jest silnie uzależnione od technologii, a projekt niweluje tę lukę, budując odporność psychiczną i praktyczną młodych mieszkańców. 4. Odrestaurowanie klasztoru ponorbertańskiego, odtworzenie jego pierwotnego wizerunku i funkcji w formie skansenu oraz inteligentne połączenie narracji historycznej z aktualnymi potrzebami kulturalnymi - np. wpisanie w to miejsce biblioteki lub centrum informacji turystycznej - ruina zyska dwie funkcje - ekspozycyjną i praktyczną. 5. PRZYSTANEK BUSKO – Centrum Aktywności i Odporności”. Adaptacja "Lotosu" na nowoczesny hub łączący bibliotekę, strefę cichej nauki oraz komercyjną kawiarnię z punktem informacji turystycznej. Kluczowym elementem jest stworzenie w piwnicy bezpiecznej, animowanej „poczekalni” dla młodzieży dojeżdżającej, oferującej strefę relaksu i edukacji z zakresu kompetencji survivalowych (projekt OFF-GRID).
107.	Oferta kina dostosowana do szkół np. Walentynki w kinie w godzinach popołudniowych możliwość wyjścia do kina np. na zajęciach z wychowawcą, Mikołajki w kinie- bilety np. za symboliczne 2 zł, wtedy jest możliwość, że szkoły spędzą ten czas w inny sposób i kino będzie „żywe”.
108.	atrakcji rekreacyjnych , jaskinia w Skorocicach, uatrakcyjnienie zalewu w Radzanowie, i komunikacja i urozmaicenie - zadbanie terenu nad zalewie w Gackach ,
109.	dalszy rozwój sieci ścieżek rowerowych, połączenia kolejowe z innymi miastami
110.	1. Wsparcie ośrodków opiekuńczo-rehabilitacyjnych dla osób zaawansowanych wiekowo i dotkniętych długookresowymi i nieuleczalnymi schorzeniami (Zakłady opiekuńczo-lecznicze, hospicjum). Uzasadnienie: rosnące potrzeby zorganizowania dostępnych finansowo miejsc pobytu dla osób potrzebujących pomocy. 2. Uatrakcyjnienie oferty turystyczno-sportowej poprzez budowę zimowego kompleksu sportowego (stok narciarski

	<p>sztucznie naśnieżany z wyciągiem jw jak najbliższej okolicy Buska-Zdroju w naturalnych warunkach stoku w okolicach np. Pęczelic. Uzasadnienie: Wzrasta zapotrzebowanie na uprawianie sportów zimowych w jak najbliższej odległości od Buska-Zdroju.</p> <p>3. Budowa kompleksów parkingowych w okolicach zdroju przeznaczonych dla turystów i kuracjuszy leczących się ambulatoryjnie. Uzasadnienie: Trudność dostępu miejsc parkingowych ogranicza liczbę odwiedzin turystycznych Buska oraz utrudnia korzystanie z ambulatoryjnej kuracji uzdrowskiej.</p>
111.	Kanalizacja, dopłaty do choćby jedzenia w przedszkolach, pomoc przedsiębiorcom, osobom niepełnosprawnym, lepsze płace
112.	Wsparcie władz miejskich w ministerstwie dla projektu rozbudowy kolei do Tarnowa, budowy chociaż dworca kolejowego w okolicy dworca PKS. Brakuje tu 1,5km kolei do Buska. Obwodnice przy DK73 i drogach wojewódzkich (północno-wschodnia i północno-zachodnia obwodnica).
113.	Budowa kanalizacji w sołectwach i budowa lub rozbudowa oczyszczalni ścieków, dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, rozbudowa sieci gazowej
114.	Budowa basenu letniego (korzystanie przez społeczność lokalną za symboliczną cenę)- umożliwiającego spędzenie wolnego czasu przez dzieci bez rodziców. Niestety zbiornik w Radzanowie jest za daleko aby dziecko mogło samo na rekreację i wypoczynek się udać
115.	Stworzenie nowej atrakcji turystycznej poprzez wykorzystanie i upamiętnienie ważnych wykopalisk archeologicznych które odbyły się w Żernikach Górnych w latach 1965-68 oraz 1972-76 przy współpracy z instytutem archeologii PAN. Zebrane wtedy materiały wciąż służą do analiz archeologicznych i publikacji naukowych.
116.	Żabka
117.	Więcej ścieżek rowerowych żeby móc więcej się ruszać
118.	Kanalizacja-bez niej średniowiecze. Sprawdzenie czy statuty szkoły są zgodne z prawami konstytucyjnymi.
119.	Kanalizacja - chyba wymagają tego dzisiejsze czasy .Strefa ekonomiczna tworząca miejsca pracy- brak pracy a całe uzdrowsko na umowach śmieciowych za śmieszne pieniądze.
120.	ścieżki
121.	Budowa ścieżek rowerowych łączących miasto z okolicznymi terenami wiejskimi, oferta dofinansowań dla przedsiębiorstw z powiatu buskiego (okoliczne powiaty oferują dofinansowania z LGD a buscy przedsiębiorcy nie mogą z tego skorzystać, ponieważ buskie LGD w ogóle nie wspiera przedsiębiorczości mieszkańców)
122.	1. Budowa ujęcia wód geotermalnych. Pozyskanie gorącej wody do celów ogrzewania mieszkań i obiektów sanatoryjnych spowodowałoby zmniejszenie obciążeń finansowych ponoszonych przez osoby fizyczne i podmioty uzdrowskie. 2. Budowa zapasowego ujęcia wody. Zabezpieczenie mieszkańców i podmiotów uzdrowskich na wypadek braku wody zdatnej do picia z dotychczasowego ujęcia. 3. Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 2. Mamy 21 wiek i taka sala przy szkole gdzie uczęszcza tak dużo dzieci jest bardzo potrzebna. 4. Budowa kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich. Ochrona środowiska i poprawa życia mieszkańców.
123.	Inwestycja stworzenia basenu lub zbiornika wodnego - rekreacyjnego dla mieszkańców na powietrzu.
124.	Busko przyrodniczo jest obszarem, na którym występuje wiele gatunków zwierząt i roślin chronionych, jeszcze 20 lat temu na terenie miejskim występowały np. jaszczurki zwinki, a na terenach zielonych w granicach administracyjnych miasta - storczyki polne, w tym momencie obszary te ulegają dużej i bezmyślnej degradacji. Edukacja ekologiczna mieszkańców jest na bardzo niskim poziomie, proponuję przeprowadzić rozpoznanie co do występowania na naszym terenie chronionych gatunków zwierząt i roślin, uczynić z nich atut uzdrowska i powód do dumy i zwiększyć poziom świadomości ekologicznej mieszkańców
125.	Magazyny energii,
126.	1. Przebudowa ulicy Objazdowej z ulicą Widuchowską - ogromne korki i problem z wyjazdem z ulicy podporządkowanej 2. Połączenie sieci ścieżek rowerowych ze ścieżkami w sąsiednich gminach 3. Aktywizacja terenów pod działalność przemysłową i usługową - poprzez uzbrojenie terenu przy drodze krajowej 73 między Mikułowicami a Zwierzyniec 4. Parking wielopoziomowy w miejscu aktualnego parkingu (na skrzyżowaniu ulic Grotta i Starkiewiczza)
127.	<p>Dla terenów wiejskich bardzo ważne są inwestycje podnoszące standard życia mieszkańców, czyli inwestycje takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacje dróg, budowa chodników. - budowa kanalizacji, oświetlenie, wodociągów. - budowa sieci gazowych lub projekty wspierające przejście na odnawialne źródła energii. - rozwój komunikacji podmiejskiej -> nowe połączenia autobusowe, zwiększenie częstotliwości kursów na linii sołectwa – Busko. - integracja seniorów z obszarów wiejskich i miejskich (wspólne spotkania, wyjazdy, warsztaty). Tutaj konieczne jest zapewnienie transportu bezpłatnego do Klubu Seniora w Busku-Zdroju lub utworzenie Klubów Seniora na wsiach, ale z programem prowadzonym przez instruktorów/osoby kompetentne w tym zakresie. <p>Wszystkie te projekty zapobiegają dalszej izolacji terenów wiejskich, zapobiegają wykluczeniu komunikacyjnemu. Pozwoli to na rozwój terenów wiejskich, zatrzymanie odpływu mieszkańców i pozyskanie nowych osób i rodzin. Działania dla seniorów są też ważne -> osoby starsze na wsi są często osobami samotnymi. Ważna jest dla nich komunikacja podmiejska, żeby mogli samodzielnie załatwić swoje sprawy w Busku-Zdroju; ważne jest, aby mieli dojazd do przychodni, urzędów, na zakupy. Miłym akcentem byłaby integracja seniorów z Klubami Seniora z Buska-Zdroju, ale tu też barierą jest brak skomunikowania transportowego. Proszę też o poprawę dostępności do lekarzy specjalistów w POZ -> obecnie brak niektórych specjalistów lub bardzo długi czas oczekiwania na wizytę NFZ.</p>

128.	Kanalizacja !
129.	Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców gminy Busko-Zdrój – wspieranie rozwoju. Przebudowa sieci wodnej na terenie gminy – i monitoring jej ubytków wody pitnej. Budowa schronów na terenie miasta – ochrona mieszkańców na wypadek działań wojennych. Budowa giełdy ogrodniczo-rolniczej: zagłębienie owoców jagodowych miękkich to Busko-Zdrój, Nowa Wieś, Bronina itp. – jedno z miejsc co do możliwości. Wspieranie budowy drobnej przedsiębiorczości w Strefie C

Źródło: Ankieta prekonsultacyjna z wykorzystaniem formularzy Google - pisownia oryginalna.

Odpowiedzi na pytanie otwarte miały bardzo zróżnicowany charakter, jednak po ich uporządkowaniu w układzie tematycznym widać wyraźnie, że mieszkańcy i interesariusze koncentrują się przede wszystkim na projektach poprawiających codzienne warunki życia, dostępność transportową, atrakcyjność osiedleńczą gminy oraz nowoczesne wykorzystanie potencjału uzdrowiskowego i turystycznego. Zgłaszane propozycje nie ograniczają się do jednej sfery – obejmują zarówno infrastrukturę techniczną, transport, kulturę, rekreację, zdrowie, edukację, jak i działania wspierające przedsiębiorczość oraz integrację społeczną. W analizowanym materiale najczęściej powtarzały się następujące grupy projektów:

1. Rozbudowa kanalizacji i infrastruktury wodno-ściekowej na terenach wiejskich

Najczęściej powtarzającą się propozycją była rozbudowa sieci kanalizacyjnej, zwłaszcza w sołectwach i na obszarach wiejskich, a także modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa wodociągów oraz wsparcie dla przydomowych oczyszczalni. W odpowiedziach bardzo wyraźnie podkreślano, że brak kanalizacji jest dziś postrzegany jako jedna z najbardziej podstawowych barier cywilizacyjnych i jakościowych. Projekt ten był uzasadniany zarówno względami środowiskowymi, jak i potrzebą zapewnienia równych standardów życia mieszkańcom całej gminy.

Wniosek: dla respondentów infrastruktura wodno-kanalizacyjna stanowi absolutny priorytet rozwojowy i jest traktowana jako podstawowy warunek wyrównywania szans pomiędzy miastem a terenami wiejskimi.

2. Poprawa układu drogowego: drogi, chodniki, obwodnice, ronda

W odpowiedziach często pojawiały się postulaty budowy i remontu dróg lokalnych, ulic osiedlowych, chodników na wsiach, poprawy bezpieczeństwa ruchu oraz budowy obwodnic Buska-Zdroju. Podkreślano zarówno zły stan części dróg, jak i narastające problemy komunikacyjne w mieście, zwłaszcza związane z ruchem tranzytowym i przeciążeniem niektórych ulic.

Wniosek: respondenci oczekują poprawy dostępności i bezpieczeństwa komunikacyjnego, przy czym szczególnie ważne są inwestycje odciążające centrum miasta oraz poprawiające warunki życia na terenach wiejskich.

3. Utworzenie sprawnej komunikacji miejskiej i podmiejskiej

Drugim bardzo często powtarzaniem wątkiem transportowym była potrzeba przywrócenia lub stworzenia funkcjonalnej komunikacji miejsko-gminnej, łączącej miasto z sołectwami, część uzdrowiskową z centrum oraz ważne punkty usługowe i administracyjne. Wskazywano na potrzebę autobusów kursujących regularnie, dostępnych także dla seniorów, młodzieży i mieszkańców wsi, którzy dziś są zagrożeni wykluczeniem komunikacyjnym.

Wniosek: respondenci oczekują systemu transportu lokalnego o charakterze usługowym i codziennym, służącego mieszkańcom, a nie wyłącznie odwiedzającym gminę turystom i kuracjom.

4. Budowa spójnej sieci ścieżek rowerowych

Bardzo liczna grupa odpowiedzi dotyczyła ścieżek rowerowych – zarówno nowych odcinków, jak i domknięcia istniejących tras, połączenia miasta z sołectwami, z sąsiednimi gminami oraz z trasami regionalnymi i krajowymi, takimi jak EuroVelo czy Velo Wisła. Wiele wypowiedzi wskazywało, że rower powinien być traktowany równocześnie jako środek codziennego przemieszczania się, forma rekreacji oraz produkt turystyczny.

Wniosek: rozwój sieci rowerowej jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych i społecznie akceptowanych kierunków inwestycyjnych, łączącym cele transportowe, zdrowotne, rekreacyjne i turystyczne.

5. Rozwój połączeń kolejowych

Bardzo silnie wybrzmiewał postulat rozwoju kolei, w tym zwłaszcza budowy lub przywrócenia bezpośrednich połączeń z Krakowem, Tarnowem, Warszawą, Szczucinem, a szerzej – lepszego włączenia Buska-Zdroju w regionalny i ponadregionalny system transportowy. Wypowiedzi wskazywały, że mieszkańcy postrzegają kolej jako narzędzie zarówno rozwoju uzdrowiska i turystyki, jak i poprawy dostępności edukacyjnej oraz zawodowej, szczególnie dla młodzieży i studentów.

Wniosek: rozbudowa kolei jest odbierana nie tylko jako inwestycja transportowa, ale jako strategiczny impuls rozwojowy dla całej gminy.

6. Rozbudowa parkingów, zwłaszcza w centrum i strefie uzdrowiskowej

Często powtarzającym się postulatem była budowa nowych miejsc parkingowych, w tym parkingów wielopoziomowych, buforowych oraz lepiej zlokalizowanych przy centrum i strefie uzdrowiskowej. Problem parkingów był wskazywany jako szczególnie uciążliwy dla mieszkańców, pracowników instytucji i osób korzystających z usług w centrum miasta.

Wniosek: deficyt miejsc parkingowych jest odczuwany jako realna bariera funkcjonalna, wpływająca na dostępność usług, atrakcyjność centrum i komfort codziennego życia.

7. Projekty skierowane do dzieci i młodzieży

Bardzo wyraźnie powtarzały się oczekiwania dotyczące tworzenia miejsc i programów dla dzieci i młodzieży: świetlic, klubokawiarni, miejsc spotkań, oferty pozalekcyjnej, infrastruktury sportowej, zajęć rozwijających kompetencje i pasje oraz działań zapobiegających odpływowi młodych ludzi. W wielu wypowiedziach powracało stwierdzenie, że Busko-Zdrój nie może rozwijać się wyłącznie z myślą o kuracjuszach i seniorach.

Wniosek: młodzież jest postrzegana jako grupa wymagająca znacznie silniejszego uwzględnienia w polityce rozwojowej gminy.

8. Budowa basenu letniego, aquaparku lub innych wodnych obiektów rekreacyjnych

W odpowiedziach wielokrotnie pojawiały się propozycje budowy odkrytego basenu, kompleksu wodnego, aquaparku lub ogólnodostępnej strefy rekreacji wodnej. Projekty te uzasadniano brakiem atrakcyjnej oferty wypoczynkowej dla mieszkańców, dzieci i młodzieży

oraz potrzebą tworzenia nowych produktów turystycznych przyciągających także młodsze grupy odbiorców.

Wniosek: mieszkańcy oczekują bardziej zróżnicowanej oferty rekreacyjnej, dostępnej nie tylko dla kuracjuszy, ale również dla rodzin i mieszkańców korzystających z miasta na co dzień.

9. Rozwój oferty kulturalnej i budowa obiektów kultury

W wielu wypowiedziach zgłaszano potrzebę budowy amfiteatru, muszli koncertowej, nowoczesnej sali widowiskowej, rozwoju kina, teatru oraz poprawy zaplecza dla wydarzeń masowych i kulturalnych. Część respondentów podkreślała, że obecna oferta jest niewystarczająca albo zbyt słabo zróżnicowana, zwłaszcza dla mieszkańców w średnim wieku i młodszych odbiorców.

Wniosek: rozwój kultury jest postrzegany jako ważny element budowania jakości życia mieszkańców i wzmacniania atrakcyjności uzdrowiska.

10. Wspieranie przedsiębiorczości, inwestorów i tworzenia miejsc pracy

W odpowiedziach bardzo często pojawiały się propozycje uzbrajania terenów inwestycyjnych, tworzenia inkubatorów przedsiębiorczości, wsparcia dla startupów i lokalnych firm, przyciągania inwestorów oraz ogólnie – zwiększania liczby miejsc pracy. Wiele wypowiedzi wiązało te działania bezpośrednio z koniecznością zatrzymania młodych mieszkańców w gminie.

Wniosek: problem rynku pracy jest jednym z najważniejszych kontekstów rozwojowych, a wspieranie przedsiębiorczości powinno być traktowane jako jeden z kluczowych filarów Strategii.

11. Rozwój ochrony zdrowia i nowoczesnych usług medycznych

Istotna grupa odpowiedzi dotyczyła poprawy dostępności do lekarzy specjalistów, wzmacniania lokalnej służby zdrowia, rozwoju rehabilitacji, profilaktyki i nowoczesnych usług medycznych. Pojawiały się również propozycje bardziej innowacyjne, takie jak centrum rehabilitacji, rozwój kierunków medycznych czy nowoczesne technologie w uzdrowisku.

Wniosek: zdrowie jest postrzegane nie tylko jako element funkcji uzdrowiskowej, ale także jako podstawowa potrzeba mieszkańców, zwłaszcza w kontekście starzenia się społeczeństwa.

12. Projekty dla seniorów i rozwój usług opiekuńczych

Często zgłaszano potrzebę tworzenia dziennych domów opieki, domów seniora, mieszkań senioralnych, oferty integracyjnej i programów aktywizacji dla osób starszych. W części odpowiedzi podkreślano również potrzebę zapewnienia seniorom lepszego transportu, opieki domowej oraz dostępnych miejsc wsparcia.

Wniosek: starzenie się ludności znajduje silne odzwierciedlenie w oczekiwaniach społecznych, a polityka senioralna powinna stanowić ważny element Strategii.

13. Modernizacja i rozwój infrastruktury uzdrowiskowej

Liczne odpowiedzi odnosiły się do rewitalizacji parków zdrojowych, pijalni wód, tężni, tras spacerowych, infrastruktury rehabilitacyjnej oraz tworzenia nowoczesnych obiektów

wzmacniających funkcję uzdrowiskową. Jednocześnie mieszkańcy często akcentowali potrzebę unowocześnienia tej funkcji i poszerzenia jej o ofertę skierowaną do nowych grup odbiorców.

Wniosek: funkcja uzdrowiskowa nadal pozostaje centralnym zasobem rozwojowym gminy, ale oczekuje się jej modernizacji i lepszego powiązania z codziennymi potrzebami mieszkańców.

14. Tworzenie nowych atrakcji turystycznych i zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjnych

W odpowiedziach regularnie powtarzały się propozycje zagospodarowania „Górki”, budowy wieży widokowej, rozwijania tras przyrodniczych, lepszego wykorzystania Skorocic, Radzanowa, terenów zielonych, zabytków oraz tworzenia nowych punktów rekreacyjnych i widokowych. Propozycje te wskazują na potrzebę dywersyfikacji oferty turystycznej i uczynienia jej bardziej atrakcyjną dla rodzin, osób aktywnych i młodszych grup odwiedzających.

Wniosek: mieszkańcy oczekują rozwijania turystyki nie tylko uzdrowiskowej, ale również krajobrazowej, aktywnej, rodzinnej i kulturowej.

15. Zielona transformacja, energetyka i odporność środowiskowa

Choć rzadziej niż projekty transportowe czy infrastrukturalne, regularnie pojawiały się także propozycje dotyczące geotermii, odnawialnych źródeł energii, termomodernizacji, poprawy jakości powietrza, retencji wody, budowy ujęć zapasowych i modernizacji oświetlenia. W części odpowiedzi łączono te działania z utrzymaniem statusu uzdrowiska oraz obniżaniem kosztów funkcjonowania gminy i mieszkańców.

Wniosek: w odpowiedziach obecna jest także perspektywa środowiskowa i klimatyczna, wskazująca na potrzebę włączania do Strategii projektów zwiększających bezpieczeństwo ekologiczne i energetyczne gminy.

Na pytanie o dodatkowe uwagi odpowiedziało 77 respondentów. Jednak część odpowiedzi określono sformułowaniem „brak uwag”, dlatego też ostateczna liczba uzyskanych odpowiedzi merytorycznych wyniosła 51. Wypowiedzi miały zróżnicowany charakter, jednak wśród wszystkich ankiet można wskazać kilka wyraźnie powtarzających się wątków. Po pierwsze, respondenci podkreślali potrzebę, aby Strategia była dokumentem realnym wdrożeniowo, a nie wyłącznie formalnym. Oczekiwano, że zgłaszane postulaty mieszkańców zostaną rzeczywiście uwzględnione, a sam dokument przełoży się na konkretne działania i widoczne efekty realizacyjne.

Część osób zwracała również uwagę na potrzebę ochrony terenów zielonych, ostrożnego planowania przestrzennego oraz unikania nadmiernej zabudowy.

Po trzecie, istotnym wątkiem była potrzeba dywersyfikacji oferty uzdrowiskowej i turystycznej, tak aby Busko-Zdrój było atrakcyjne także dla młodszych odbiorców, rodzin oraz osób aktywnych. Zwracano uwagę na potrzebę wzmocnienia marki miasta, poprawy jakości usług oraz rozwijania bardziej nowoczesnych form oferty zdrowotnej i rekreacyjnej. W części uwag podnoszono też kwestie dostępności do lekarzy specjalistów, oferty dla młodzieży oraz sposobu prowadzenia samych konsultacji, w tym potrzebę szerszego włączenia osób starszych.

Zebrane uwagi mają istotną wartość interpretacyjną, ponieważ pokazują nie tylko oczekiwania co do treści Strategii, ale również oczekiwania wobec samego sposobu zarządzania rozwojem. Mieszkańcy sygnalizują potrzebę większej równowagi między rozwojem uzdrowiska a rozwojem wspólnoty lokalnej, a także większej skuteczności wdrożeniowej i partycypacyjnej.

Dodatkowe uwagi respondentów wskazują, że Strategia powinna być dokumentem, zrównoważonym i mocno osadzonym w potrzebach mieszkańców. Kluczowe jest zachowanie równowagi pomiędzy funkcją uzdrowską, ochroną przestrzeni i środowiska oraz poprawą codziennych warunków życia lokalnej społeczności. Zebrane odpowiedzi będą z pewnością istotne w procesie opracowania nowego dokumentu.

Tabela 2 – Odpowiedzi uzyskane na pytanie 12. Prosimy o przedstawienie dodatkowych uwag na temat opracowywanego dokumentu Strategii rozwoju Gminy Busko-Zdrój na lata 2026-2036.

Lp.	Dodatkowe uwagi respondentów ankiety online
1.	Realizacja przyjętego programu, nieterminowość w dokumentach, szybka realizacja opracowanego dokumentu. Liczyć się z wnioskami ludzi.
2.	moim zdaniem w rozwoju gminy powinno się uwzględnić więcej aktywności i obiektów przeznaczonych dla mieszkańców głównie dla młodzieży bo aktualnie busko nie jest atrakcyjne i wiele osób wyjeżdża
3.	W Busku funkcjonuje tylko strefa uzdrowska pozostałe lokalizacje umierają
4.	Zaprzestańcie zabierać na tereny zielone i budować blokowiska deweloperskie
5.	Patrzeć na potrzeby mieszkańców a nie tylko kuracjuszy
6.	Sama tylko wersja elektroniczna znacząco ogranicza możliwości wypowiedzenia się osobom starszym. Konieczna jest wersja papierowa po wypełnieniu oddawana do rozmieszczonych na mieście skrzynek.
7.	Dokument ten nie ujmuje wszystkich zagadnień, aby mógł zadowolić wszystkich mieszkańców.
8.	W strategii rozwoju Gminy Busko-Zdrój na lata 2026-2036 proponuje uwzględnić rozwój infrastruktury turystycznej oraz wsparcie lokalnych przedsiębiorców, aby wzmocnić gospodarkę gminy i poprawić jakość życia mieszkańców.
9.	trzy kluczowe obszary: 1. dbałość o uzdrowski charakter miasta 2. edukacja i rozwój przedsiębiorczości 3. zmierzenie się z demografią
10.	Bardzo brakuje lekarzy specjalistów dziecięcych. Każda diagnoza, leczenie, kontrola to podróż do Kielc lub Krakowa. Marzy mi się centrum, w którym będą przyjmować nieletnich pacjentów.
11.	Uzdrowska muszą przestać być kojarzone wyłącznie z leczeniem seniorów. Konieczna jest dywersyfikacja usług dla młodszych klientów (wellness, SPA, aktywna turystyka). Polskie uzdrowska, takie jak Busko-Zdrój, muszą rywalizować nie tylko między sobą, ale i z zagranicznymi ośrodkami, co wymaga podnoszenia standardów. Konieczność większej innowacyjności, lepsza ochrona środowiska, zabezpieczenie finansowe na modernizację oraz elastyczność wobec zmian w finansowaniu przez NFZ.
12.	Ważne, aby Busko-Zdrój było marką rozpoznawalną.
13.	Dokument tendencyjny nakierowany na konkretne cele jak np. cel klimatyczny który doprowadza do zubożenia finansowego mieszkańców.
14.	Moim zdaniem budowa amfiteatru w Szańcu to jak budowa centrum handlowego w tym miejscu. Miejsce z punktu widzenia krajobrazu i otoczenia może być atrakcyjne ale to tyle i nic poza tym. Nikomu nie będzie się chciało tam dojeżdżać, kuracjusze w dużej części nie będą chcieli tak daleko jechać. Takie obiekty powinny być w centrum, z łatwym dostępem, gdzie mieszkańcy będą mieli pod nosem. Dubaju w Szańcu nie wybudujemy - niech się Pan burmistrz nie ludzi. Już planował też w Młynach- ciekawe czy byłoby takie zainteresowanie jak obecnie. Jeżeli Busko chce się rozwijać wszystkie atrakcje powinny być skumulowane w obrębie jednego obszaru.
15.	Mieszkańcy powinni wiedzieć więcej o finansach. Jaki jest budżet, ile możemy przeznaczyć na inwestycje. Powinno być też głosowanie. Np. wskazać 5 najlepszych pomysłów na inwestycje z tych ankiet i mieszkańcy głosują którą realizujemy.
16.	Należy wcielić w życie opracowany dokument.
17.	Tworzenie centrów aktywności dla seniorów oraz rozwój usług opiekuńczych. Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych łączących Busko z okolicznymi miejscowościami i atrakcjami regionu.

18.	Organizacja spotkań integracyjnych o różnej tematyce dla każdej z grup społecznych
19.	Jw. Wybudujcie obwodnice, miasto uzdrowiskowe a odstajemy od np. Jędrzejowa i to znacznie
20.	Brak pracy poza sanatoriami(które są w większości prywatne a praca w nich to wyzysk ludzi). Rynek upada. Coraz mniej przestrzeni zielonej. Budują się nowe domy no ale jeśli się tu ktoś wprowadza to gdzie ma szukać pracy? Ubywa przestrzeni zielonych. Gdzie było zielono stoją bloki. No o Busko szpital. Kiedy odsyłam Tam Kuracjuszy to jest mi wystyd.. pacjenci są odsyłani nawet bez wypisu. Strach tam teraz się leczyć.
21.	Potrzebny jest chodnik w Siesławicach i monitoring na karabosach
22.	Dotarcie do większej liczby mieszkańców , organizowanie spotkań z mieszkańcami w piątek po południu w centrum miasta praktycznie wyklucza osoby z terenów wiejskich
23.	Dokument opracowany nie mający nic wspólnego ze zmieniającymi się aktualnie trendami światowymi i geopolitycznymi. Priorytety ideologiczne które generują koszty a nie zyski drenują portfele mieszkańców i zasoby finansowe gminy.
24.	Jako uwagę podam najważniejsze dla mnie, jako młodej buszczanki: stworzenie preferencyjnych warunków dla młodych dorosłych. Pozostanie w Busku wiąże się z niemożnością znalezienia pracy oraz zakupu/wynajęcia mieszkania lub budowy domu. Ponadto należy zmniejszyć ilość betonowych placów w Busku (na przykład przy Szpitalu Krystyna) oraz dokonać nasadzenia drzew, które zacienią chodniki. Ułatwi to funkcjonowanie podczas upałów kuracjom, turystom, buszczanom.
25.	W analizie SWOT jest wiele zagadnień sugerujących przyjętą już strategię, Pominęto zupełnie wskaźniki oceniające kompetencje i działania urzędów, oraz reakcję na bieżącą sytuację zagrożeń: wojny konwencjonalnej, hybrydowej, ochrony i OC oraz zagrożeń świata cyfrowego i internetu wykluczenia cyfrowego. Pominęto całkowicie edukację od małego do starego. Relacje rodzic szkoła samorząd. Zostaliście Państwo z tą ankietą w 20 wieku i większość zagadnień to próba załatwienia braków z przeszłości. Trzeba by popatrzeć do przodu przynajmniej 10 lat bo już dziś mamy świat innych wartości których w tej perspektywie brak
26.	należy rozmawiać z mieszkańcami, może konsultacje społeczne
27.	potrzeba więcej pieniędzy na zabytki i rozbudowę kanalizacji
28.	Wnoszę o przygotowanie strategii w oparciu o wartości dotyczące poszanowania obowiązujących przepisów prawa, dochowania zasady konsultacji społecznej oraz poszanowania prawa prywatnej własności mieszkańców regionu oraz poprowadzenie działań zgodnie z zasadami zdrowego rozsądku, także w duchu zminimalizowania wewnętrznych powiązań biznesowo-politycznych celem unikania nadużyć prawa i korupcji.
29.	W opracowywanej Strategii Rozwoju Gminy Busko-Zdrój na lata 2026–2036 warto szczególnie uwzględnić potencjał futsalu jako dynamicznie rozwijającej się i wciąż stosunkowo niszowej dyscypliny sportu w Polsce. W przeciwieństwie do piłki nożnej 11-osobowej, gdzie konkurencja jest ogromna i zdominowana przez duże ośrodki miejskie, futsal daje realną szansę, aby miasto wielkości Buska-Zdroju w stosunkowo krótkim czasie stało się rozpoznawalnym punktem na mapie sportowej Polski. Obecny rozwój Futsal Team Busko-Zdrój pokazuje, że ten potencjał jest już wykorzystywany. Już na poziomie II ligi mecze cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców – hale są praktycznie wypełnione, a wydarzenia sportowe integrują lokalną społeczność. Awans na poziom I ligi (rozgrywki obejmujące pół Polski) oznacza jeszcze większą ekspozycję medialną, przyjazdy drużyn i kibiców z innych regionów oraz systematyczną promocję miasta w skali ogólnopolskiej. Strategia powinna dostrzec, że futsal może stać się jednym z filarów budowania nowoczesnej tożsamości Buska-Zdroju – obok funkcji uzdrowiskowej i turystycznej. Sport halowy jest atrakcyjny medialnie, dynamiczny, przystępny dla młodzieży i możliwy do uprawiania przez cały rok. Daje także realne narzędzie do przeciwdziałania odplywowi młodych ludzi – poprzez tworzenie ścieżek rozwoju sportowego, organizacyjnego i zawodowego na miejscu. Warto, aby w dokumencie strategicznym sport – w szczególności futsal – został potraktowany nie tylko jako element rekreacji, ale jako inwestycja społeczna i wizerunkowa o potencjale ogólnopolskim. Busko-Zdrój ma dziś unikalną szansę, aby stać się jednym z czołowych ośrodków futsalu w kraju i wykorzystać tę przewagę w budowaniu marki miasta na kolejną dekadę.
30.	Strategia rozwoju gminy Busko-Zdrój jest opracowana prawidłowo i uwzględnia potrzeby pracodawców i kuracjuszy
31.	PKP Busko-Kraków
32.	Nie zapoznałem się.
33.	Przedstawiona strategia nie pokrywa się z oczekiwaniami mieszkańców jest skonstruowana pod ideologiczne projekty zielonego ładu które powoduje wykluczenie społeczne ze względu na zubożenie energetyczne obywateli.
34.	Warto zainwestować też w obszar wiejski a nie tylko miasto dla kuracjuszy
35.	Większe wsparcie obszarów wiejskich w sposób równomierny nie faworyzujący tylko wybrane miejscowości !!!

36.	Musi być więcej spotkań z organizacjami NGO i przedsiębiorcami
37.	Wprowadzenie karty mieszkańca i korzystanie z ulg np. w przypadku korzystania z tężni
38.	Budowa dróg, kanalizacja na wsi, lepsza opieka ludzi bez opieki na wsi, lepszy dostęp do lekarza specjalisty, więcej miejsc rekreacji dla młodzieży.
39.	Dobrze opracowany w części merytorycznej, wersja elektroniczna ankiety ułatwia jej wypełnianie. Dziękuję.
40.	Gmina Busko-Zdrój od lat buduje swoją markę turystyki zdrowotnej, efekty ostatnich lat są dzisiaj odczuwalne. Należy ukierunkowywać się na turystykę zdrowotną, ale nie może się to odbywać kosztem mieszkańców. Miejsce przyjazne przedsiębiorcom, inkubatory przedsiębiorczości, strefy dla każdej grupy wiekowej (nie tylko seniorów). W obecnych czasach gdzie wiele firm stawia na pracę zdalną, niskie podatki prowadzenia działalności gospodarczej i niskie koszty życia mogą zachęcić do otwierania małych biznesów właśnie tutaj. Otwarta i dostępna przestrzeń dla mikroprzedsiębiorców np. biuro na godziny dla spotkań biznesowych, ułatwienia dla przedsiębiorców, duża baza miejsc żłobkowych i przedszkolnych - może zachęcić do osiedlania lub przynajmniej zniechęcić do wyjeżdżania z Buska.
41.	Niezamykanie szkół
42.	Strategia w interesie mieszkańców nie powinna generować dla nich zwiększonych kosztów utrzymania, wszelkie inwestycje powinny przynosić do budżetu gminy znaczące zyski a nie tylko długoletnie koszty eksploatacyjne,
43.	Lepszy dostęp mieszkańców do lekarzy specjalistów w ramach NFZ, alergolog dziecięcy i dla dorosłych, kardiolog, neurolog. Więcej lekarzy zatrudnionych w placówce Świąteczna i nocna opieka zdrowotna. Więcej miejsc do spędzania wolnego czasu przez mieszkańców np. restauracje, puby, kluby dla młodzieży. Obwodnica Buska dla samochodów jadących w kierunku Tarnowa.
44.	Nie wierzę w skuteczność tego typu dokumentów, chociaż rozumiem potrzebę ich opracowywania.
45.	Proponuję aby elementem Strategii był plan promocji gminy.
46.	Należy skupić się na ludziach i ich wynagrodzeniu. Ludzie nie mają w 21 wieku kanalizacji!
47.	Kolej, obwodnice. Jesteśmy miastem rozjeżdżanym przez pojazdy każdego dnia.
48.	Nie dla budowy amfiteatr u Szańcu
49.	Żabka
50.	świetny pomysł
51.	Uwzględnienie potrzeb mieszkańców młodych, a nie tylko kuracjuszy i seniorów. Trzeba zatrzymać młodych ludzi w Busku. W Busku nie ma pracy i perspektyw dla młodych mieszkańców dlatego większość z nich decyduje się wyjechać. Nie ma też zbyt wiele miejsc i wydarzeń rozrywkowych dedykowanych dla młodych. Nastawienie działań na politykę prorodzinną, żeby ludzie chcieli właśnie w tym mieście zakładać rodziny.

Źródło: Ankieta prekonsultacyjna z wykorzystaniem formularzy Google - pisownia oryginalna.

Odpowiedzi udzielone w pytaniu 12 mają charakter przekrojowy i w wielu przypadkach wykraczają poza pojedyncze postulaty inwestycyjne. Respondenci odnoszą się tu nie tylko do oczekiwanych kierunków rozwoju, ale również do sposobu prowadzenia polityki lokalnej, wdrażania Strategii, organizacji konsultacji oraz równowagi pomiędzy potrzebami różnych grup użytkowników gminy. Wypowiedzi te pokazują, że mieszkańcy i interesariusze chcą dokumentu praktycznego, opartego na realnych problemach i możliwego do przełożenia na konkretne działania. Po uporządkowaniu zgłoszonych opinii można wyróżnić najważniejsze uwagi, które powtarzały się najczęściej i najlepiej oddają społeczne oczekiwania wobec nowej Strategii.

1. Strategia powinna być dokumentem realnie wdrażanym

Jednym z najczęściej powtarzających się postulatów jest oczekiwanie, że Strategia nie będzie miała wyłącznie charakteru formalnego, lecz stanie się dokumentem rzeczywiście wpływającym na działania samorządu. W wielu uwagach widoczne jest przekonanie, że mieszkańcy nie oczekują kolejnego opracowania o charakterze deklaracyjnym, ale planu, który będzie realizowany etapami, z wyraźnie określonymi priorytetami, harmonogramem

i odpowiedzialnością za wdrażanie. Zgłaszane opinie pokazują również, że dla części respondentów istotne jest nie tylko to, jakie cele zostaną zapisane, ale czy później będą one systematycznie realizowane i monitorowane.

Wniosek: Strategia powinna być dokumentem operacyjnym i realnie wdrażanym, z wyraźnym powiązaniem celów strategicznych z konkretnymi działaniami, źródłami finansowania oraz systemem monitorowania postępów.

2. Należy silniej uwzględnić potrzeby mieszkańców, a nie tylko kuracjuszy

Bardzo wyraźnym wątkiem obecnym w odpowiedziach jest potrzeba zachowania równowagi pomiędzy funkcją uzdrowską Buska-Zdroju a potrzebami osób mieszkających w gminie na co dzień. Respondenci nie kwestionują znaczenia uzdrowiska jako podstawowego zasobu rozwojowego, jednak zwracają uwagę, że polityka lokalna nie powinna być podporządkowana wyłącznie potrzebom kuracjuszy, turystów i strefy uzdrowskiej. W wielu wypowiedziach pojawia się przekonanie, że codzienne potrzeby mieszkańców — dotyczące transportu, parkingów, rekreacji, mieszkalnictwa, zdrowia czy oferty dla młodzieży — wymagają większej uwagi.

Wniosek: Strategia powinna wzmocnić funkcję uzdrowską, ale jednocześnie wyraźnie równoważyć ją działaniami służącymi codziennemu komfortowi mieszkańców i poprawie jakości życia lokalnej społeczności.

3. Konieczne jest zatrzymywanie młodych mieszkańców w gminie

W licznych uwagach przewija się obawa przed dalszym odpływem młodych ludzi z Buska-Zdroju i okolic. Respondenci wskazują, że młode osoby opuszczają gminę z powodu ograniczonych perspektyw zawodowych, zbyt małej oferty mieszkaniowej, braku atrakcyjnych możliwości spędzania czasu wolnego oraz niewystarczającej liczby inicjatyw skierowanych do młodzieży i młodych dorosłych. Część wypowiedzi sugeruje również, że gmina nie jest jeszcze dostatecznie atrakcyjnym miejscem do zakładania rodziny i planowania długofalowego życia.

Wniosek: Strategia powinna zawierać wyraźny pakiet działań ukierunkowanych na zatrzymywanie młodych ludzi, obejmujący rynek pracy, mieszkalnictwo, ofertę rozwojową, kulturę i usługi czasu wolnego.

4. Rynek pracy i poziom wynagrodzeń wymagają zdecydowanej poprawy

Bardzo częstym motywem w uwagach respondentów jest słaby rynek pracy oraz brak dobrze płatnych miejsc zatrudnienia. Wskazywano, że obecna struktura gospodarcza gminy nie zapewnia wystarczających perspektyw zawodowych, szczególnie dla osób młodych, wykształconych lub poszukujących bardziej stabilnych i lepiej wynagradzanych form pracy. W części wypowiedzi podkreślano, że opieranie lokalnej gospodarki głównie na funkcji uzdrowskiej nie jest wystarczające do budowania trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Wniosek: Strategia powinna traktować rozwój rynku pracy jako jeden z kluczowych priorytetów, łącząc funkcję uzdrowską z aktywizacją gospodarczą, rozwojem usług i przyciąganiem nowych inwestycji.

5. Strategia powinna mocniej wspierać lokalną przedsiębiorczość

W odpowiedziach często pojawia się przekonanie, że rozwój gminy wymaga bardziej zdecydowanego wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców, mikrofirm i osób chcących podejmować działalność gospodarczą. Zgłaszano potrzebę tworzenia lepszego klimatu dla biznesu, rozwijania inkubatorów przedsiębiorczości, wspierania lokalnych usług, produktów i inicjatyw gospodarczych, a także wzmacniania współpracy pomiędzy samorządem a przedsiębiorcami. W części uwag akcentowano również, że przedsiębiorczość lokalna może stanowić ważne narzędzie przeciwdziałania odpływowi młodych mieszkańców.

Wniosek: Strategia powinna silniej uwzględniać rozwój przedsiębiorczości lokalnej jako jednego z filarów trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego gminy.

6. Obszary wiejskie powinny być traktowane bardziej równorzędnie

W licznych odpowiedziach powtarza się postulat bardziej równomiernego traktowania obszarów wiejskich w polityce rozwojowej gminy. Respondenci wskazują, że rozwój Buska-Zdroju nie może ograniczać się do miasta i strefy uzdrowskiej, lecz powinien obejmować również sołectwa, ich infrastrukturę, dostępność usług, komunikację i jakość życia mieszkańców. Pojawiają się opinie, że część inwestycji koncentruje się w obszarach bardziej widocznych i reprezentacyjnych, podczas gdy tereny wiejskie nadal borykają się z podstawowymi brakami infrastrukturalnymi.

Wniosek: Strategia powinna wyraźnie akcentować równoważny rozwój całej gminy, z uwzględnieniem specyfiki i potrzeb obszarów wiejskich jako pełnoprawnej części wspólnoty samorządowej.

7. Priorytetem powinna pozostać podstawowa infrastruktura techniczna

Choć pytanie 12 miało charakter ogólny, w odpowiedziach bardzo często powracały kwestie kanalizacji, dróg, chodników, wodociągów i innych elementów infrastruktury podstawowej. Pokazuje to, że mieszkańcy postrzegają rozwój gminy przede wszystkim przez pryzmat codziennej funkcjonalności i standardu życia. Dla części respondentów jest to wręcz punkt wyjścia do jakichkolwiek dalszych rozważań strategicznych — zanim gmina będzie inwestować w działania bardziej wizerunkowe, powinna zaspokoić podstawowe potrzeby infrastrukturalne.

Wniosek: Strategia powinna traktować rozwój infrastruktury podstawowej jako priorytet o charakterze cywilizacyjnym, szczególnie w odniesieniu do obszarów wiejskich i słabiej wyposażonych części gminy.

8. Należy poprawić dostęp do ochrony zdrowia i lekarzy specjalistów

W wielu uwagach pojawia się postulat poprawy dostępności opieki zdrowotnej, zwłaszcza w zakresie lekarzy specjalistów i świadczeń istotnych z punktu widzenia mieszkańców. Respondenci wskazują, że mimo uzdrowskiego charakteru gminy codzienna dostępność do usług zdrowotnych nie zawsze odpowiada potrzebom społeczności lokalnej. Zwracano uwagę na konieczność dojazdów do innych miast, długi czas oczekiwania na wizyty oraz niedostateczny poziom części usług medycznych.

Wniosek: Strategia powinna szeroko ujmować obszar zdrowia, łącząc rozwój marki uzdrowskiej z poprawą dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych dla mieszkańców.

9. Potrzebna jest szersza oferta dla młodzieży, rodzin i mieszkańców w wieku produkcyjnym

W odpowiedziach wyraźnie zauważalna jest potrzeba rozwijania oferty skierowanej nie tylko do seniorów i kuracjuszy, ale również do młodzieży, rodzin z dziećmi oraz osób w wieku produkcyjnym. Respondenci wskazują na niedostateczną liczbę miejsc spotkań, wydarzeń, atrakcji rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych, które odpowiadałyby potrzebom tych grup. Część wypowiedzi sugeruje, że obecna oferta gminy jest zbyt wąska lub zbyt jednostronna, przez co nie buduje wystarczającej atrakcyjności osiedleńczej.

Wniosek: Strategia powinna obejmować kierunki i wskazywać działania rozwijające ofertę społeczną, kulturalną, rekreacyjną i edukacyjną dla różnych grup mieszkańców, w szczególności dla młodzieży, rodzin i osób aktywnych zawodowo.

10. Strategia powinna być tworzona i wdrażana w sposób bardziej partycypacyjny i przejrzysty

Ostatnim z najczęściej powtarzających się wątków jest potrzeba większej przejrzystości i partycypacyjności w planowaniu oraz wdrażaniu Strategii. Respondenci sygnalizują potrzebę szerszych konsultacji, lepszego docierania do mieszkańców wsi, osób starszych, przedsiębiorców i organizacji społecznych, a także większej jawności w zakresie podejmowanych decyzji i wydatkowania środków publicznych. W części wypowiedzi pojawiają się także oczekiwania większej kontroli społecznej nad realizacją projektów i bardziej otwartego sposobu komunikacji władz samorządowych z mieszkańcami.

Wniosek: Strategia powinna być wdrażana w sposób transparentny i partycypacyjny, z zapewnieniem mieszkańcom realnego dostępu do informacji, możliwości współdziałania i monitorowania efektów działań.

Po agregacji materiału, wyraźnie widać, że najsilniej wybrzmiewają potrzeby związane z rynkiem pracy, młodymi mieszkańcami, infrastrukturą podstawową, zdrowiem, przedsiębiorczością oraz bardziej równoważnym traktowaniem obszarów wiejskich. Jednocześnie w odpowiedziach obecne jest silne oczekiwanie, aby dokument był rzeczywiście realizowany, a nie ograniczał się do warstwy deklaratywnej. Zgłoszone uwagi pokazują także, że pożądanym modelem rozwoju Buska-Zdroju powinien opierać się na równowadze pomiędzy funkcją uzdrowską a funkcją społeczną, mieszkaniową i gospodarczą. Mieszkańcy nie odrzucają uzdrowskiego charakteru gminy, lecz oczekują, że będzie on lepiej powiązany z potrzebami osób mieszkających tu na stałe. Ważnym elementem tej wizji jest również większa przejrzystość działań samorządu oraz bardziej partnerski sposób prowadzenia polityki rozwoju.

Należy również zaznaczyć, że mieszkańcy doceniają starania władz Gminy dotyczące zaspakajania ich najważniejszych potrzeb. Wiele podejmowanych działań skierowanych jest do poszczególnych grup mieszkańców i użytkowników miasta. Wśród mieszkańców występuje świadomość trudności realizowanych przedsięwzięć m.in z uwagi na ograniczone możliwości budżetowe. Ponadto, część postulowanych oczekiwań powinna być realizowana przez inne podmioty niż Urząd Miasta i Gminy Busko-Zdrój. Inicjatywy partnerów społecznych i gospodarczych również mają duże znaczenie w kontekście osiągnięcia zakładanych celów rozwojowych.

5. Etap II – spotkania prekonsultacyjne

5.1. Organizacja spotkań

Drugim etapem prekonsultacji prowadzonych na potrzeby opracowania „Strategii rozwoju Gminy Busko-Zdrój na lata 2026–2036” był cykl spotkań prekonsultacyjnych zorganizowanych z udziałem różnych grup interesariuszy lokalnych. Spotkania zostały zaplanowane jako uzupełnienie badania ankietowego i miały umożliwić zebranie opinii, potrzeb, oczekiwań oraz propozycji rozwojowych w formule bezpośredniego dialogu. Ich celem było pozyskanie materiału jakościowego, pozwalającego lepiej rozpoznać perspektywy poszczególnych środowisk oraz pogłębić wątki istotne z punktu widzenia przygotowywanej Strategii.

Przyjęta formuła organizacyjna opierała się na podziale uczestników według głównych grup interesariuszy. Takie rozwiązanie pozwalało prowadzić rozmowy w bardziej jednorodnych środowiskach, a tym samym lepiej uchwycić specyficzne potrzeby, problemy i postulaty zgłaszane przez przedstawicieli administracji, przedsiębiorców, organizacji społecznych oraz mieszkańców. Spotkania prekonsultacyjne pełniły zatem podwójną funkcję. Po pierwsze, stanowiły narzędzie pozyskiwania treści diagnostycznych i programowych. Po drugie, miały charakter partycypacyjny, umożliwiając interesariuszom włączenie się w proces formułowania założeń rozwoju gminy już na wczesnym etapie prac.

Zakres tematyczny spotkań został określony w sposób odpowiadający potrzebom tworzenia dokumentu strategicznego. Zgodnie z ogłoszeniem, podczas spotkań omawiane miały być przede wszystkim główne wyzwania i problemy rozwojowe gminy, potrzeby i oczekiwania poszczególnych grup interesariuszy, potencjalne cele i kierunki rozwoju do 2036 roku, priorytetowe obszary interwencji oraz projekty o znaczeniu strategicznym, a także rola interesariuszy w opracowaniu i wdrażaniu Strategii. Następnie zaplanowano dyskusję poświęconą priorytetom rozwojowym gminy z perspektywy interesariuszy, obejmującą codzienne potrzeby i jakość życia, wizję celów i kierunków rozwoju, priorytetowe obszary interwencji oraz projekty o znaczeniu strategicznym. Kończącą część spotkania stanowiły pytania, wolne wnioski oraz podsumowanie wraz ze wskazaniem dalszych etapów prac. Zakres spotkań wskazuje, że nie miały one charakteru wyłącznie informacyjnego, lecz służyły rzeczywistemu zbieraniu materiału do diagnozy i projektowania założeń Strategii. Pozwalały one uczestnikom nie tylko zgłaszać problemy, ale również współformułować propozycje celów i przedsięwzięć rozwojowych.

Z punktu widzenia metodologii procesu strategicznego spotkania te stanowiły istotne źródło materiału jakościowego. Umożliwiły doprecyzowanie zagadnień zidentyfikowanych wcześniej w ankiecie, uchwycenie perspektyw właściwych dla poszczególnych środowisk oraz zebranie propozycji rozwojowych, które mogły nie pojawić się w pytaniach ankietowych w tak rozwiniętej formie.

W spotkaniach prekonsultacyjnych uczestniczyło łącznie 109 osób, w tym: 44 przedstawiciele administracji publicznej i jednostek organizacyjnych, 16 przedsiębiorców, 18 przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz 31 mieszkańców. Struktura uczestników wskazuje na dość poziom zaangażowania poszczególnych grup interesariuszy w proces tworzenia Strategii. W obecnym kształcie można stwierdzić, że sam dobór grup uczestniczących w spotkaniach był prawidłowy z punktu widzenia procesu strategicznego, ponieważ obejmował zarówno podmioty instytucjonalne, jak i środowiska gospodarcze, społeczne oraz mieszkańców. Taki

układ zwiększał szansę na pozyskanie zróżnicowanego materiału do dalszych analiz i formułowania założeń Strategii.

5.2. Najważniejsze wnioski ze spotkań prekonsultacyjnych

Spotkanie z przedstawicielami UMiG, Starostwa Powiatowego, jednostek podległych i radnymi

Spotkanie z przedstawicielami administracji samorządowej oraz radnymi miało szczególne znaczenie z punktu widzenia funkcjonowania gminy jako organizmu instytucjonalnego i zarządczego. W tej grupie należało oczekiwać przede wszystkim wypowiedzi odnoszących się do problemów systemowych, organizacyjnych i inwestycyjnych, a także do uwarunkowań realizacyjnych przyszłej Strategii.

1. Główne wyzwania i problemy rozwojowe gminy

- Kryzys demograficzny i starzenie się społeczeństwa: Wskazano na nieubłagane trendy demograficzne, które wymagają dostosowania infrastruktury do potrzeb seniorów oraz rozwoju usług opiekuńczych i medycznych, a także walki o zatrzymanie młodzieży.
- Wykluczenie komunikacyjne: Brak bezpośrednich połączeń kolejowych z dużymi aglomeracjami (Kraków, Warszawa) oraz niedostatecznie rozwinięta komunikacja publiczna i problemy z parkowaniem.
- Nierównomierny rozwój: Wyzwanie polegające na zachowaniu balansu między inwestycjami w strefie uzdrowiskowej (serce gminy) a potrzebami sołectw (kanalizacja, drogi).
- Bezpieczeństwo i zasoby naturalne: Poszukiwanie wód geotermalnych jako źródła tańszej energii oraz zabezpieczenie zapasowych ujęć wody pitnej.
- Marka i legenda miasta: Budowa tożsamości Buska wokół historii (740-lecie praw miejskich) oraz stworzenie spójnej narracji marketingowej, np. poprzez konkursy dla młodzieży.

2. Potrzeby i oczekiwania interesariuszy

- Infrastruktura społeczna i opiekuńcza: Postulat zapewnienia całodobowej opieki dla osób starszych oraz rozwoju tzw. Srebrnej Gospodarki (Silver Economy) jako nowej gałęzi przemysłu.
- Rekreacja i sport: Potrzeba budowy basenu (odkrytego), całorocznej hali tenisowej oraz nowoczesnych placów zabaw na osiedlach.
- Wsparcie dla młodych: Stworzenie stref coworkingowych dla osób pracujących zdalnie oraz rozwój budownictwa społecznego (TBS), by umożliwić młodym powrót do gminy.
- Bezpieczeństwo energetyczne i wodne: Poszukiwanie wód geotermalnych oraz budowa zapasowych ujęć wody pitnej.

3. Cele i kierunki rozwoju gminy do 2036 r.

- Region Zdrowia: Konsolidacja marki uzdrowiska i promocja całego regionu (Ponidzie) jako nowoczesnego centrum turystyki medycznej i zdrowotnej.

- Zrównoważony transport: Budowa systemu ścieżek rowerowych łączących Busko-Zdrój z sąsiednimi gminami (Solec-Zdrój, Wiślica, Pińczów) oraz uruchomienie własnej komunikacji gminnej opartej na autobusach zeroemisyjnych.
- Nowoczesna administracja i partycypacja: Tworzenie strategii w sposób skrajnie partycypacyjny, z aktywnym udziałem mieszkańców i młodzieży.

Najważniejsze wnioski

1. Strategia jako narzędzie finansowe: Głównym celem dokumentu jest otwarcie drogi do pozyskiwania funduszy unijnych i krajowych na lata 2026-2036.
2. Konieczność lobbingu: Realizacja kluczowych inwestycji, takich jak np. obwodnice, wymaga silnego nacisku na szczebel rządowy i wojewódzki.
3. Tożsamość i marka: Budowa sukcesu gminy musi opierać się na unikalnej historii i zasobach naturalnych (siarka, woda), ale w nowoczesnym wydaniu, atrakcyjnym dla każdej grupy wiekowej.
4. Balans między trzema filarami: Uzdrowskiem, miastem i sołectwami. Kluczowe jest myślenie o dokumencie jako narzędziu do pozyskiwania funduszy zewnętrznych, uwzględniając unijne trendy deinstytucjonalizacji opieki.

Spotkanie z lokalnymi przedsiębiorcami

Spotkanie z lokalnymi przedsiębiorcami zostało zaplanowane jako odrębny panel konsultacyjny, co wskazuje, że w procesie tworzenia Strategii przewidziano wyraźne miejsce dla perspektywy gospodarczej. W przypadku tej grupy szczególne znaczenie miały zagadnienia dotyczące warunków prowadzenia działalności gospodarczej, dostępności pracowników, rynku pracy, terenów inwestycyjnych, infrastruktury transportowej oraz relacji pomiędzy rozwojem uzdrowskim a lokalną przedsiębiorczością.

1. Główne wyzwania i problemy rozwojowe

- Niedostosowanie infrastruktury do tempa inwestycji: Przedsiębiorcy wskazują, że rozwój budownictwa wielorodzinnego (np. w rejonie ul. Młyńskiej, Witosy, Waryńskiego) wyprzedza inwestycje gminne w drogi i uzbrojenie terenu.
- Bezpieczeństwo i dojazdy pracowników: Firmy zlokalizowane poza ścisłym centrum (np. Grupa PSB) borykają się z problemem bezpiecznego dotarcia setek pracowników do pracy (brak chodników i oświetlenia przy drogach wyjazdowych, np. w stronę Pińczowa czy Welcza).
- Demografia i rynek pracy: Kluczowym wyzwaniem jest odpływ młodych ludzi po studiach oraz trudności w rekrutacji wykwalifikowanych kadr technicznych i medycznych.
- Konkurencja uzdrowska: Rosnąca oferta konkurencyjnych ośrodków (Solec-Zdrój, Nałęczów, planowane inwestycje w Kazimierzy Wielkiej) wymaga od Buska-Zdroju podniesienia standardu usług i infrastruktury.

2. Potrzeby i oczekiwania przedsiębiorców

- Stabilność finansowa: Przedsiębiorcy oczekują przewidywalności kosztów prowadzenia biznesu. Burmistrz zadeklarował utrzymanie najniższych w regionie podatków i brak ich podwyżek do końca kadencji.

- **Rozwój infrastruktury rowerowej:** Postuluje się budowę spójnej sieci ścieżek rowerowych, które służyłyby zarówno jako alternatywny transport dla pracowników, jak i atrakcja dla coraz młodszych grup turystów przyjeżdżających z własnym sprzętem.
- **Uporządkowanie parkowania:** Oczekiwanie na uruchomienie parkingu wielopoziomowego oraz wprowadzenie płatnych stref parkowania dla kuracjuszy, co miałyby uwolnić miejsca dla mieszkańców i pracowników lokalnych firm.

3. Cele i kierunki rozwoju do 2036 r.

- **Turystyka medyczna i odnowa biologiczna:** Przejście od tradycyjnych, długich pobyków sanatoryjnych w stronę nowoczesnej oferty „krótko, ale intensywnie” (pobyty 3-5 dniowe dla osób czynnych zawodowo).
- **Budowa marki „Region Zdrowia”:** Konsolidacja działań promocyjnych gminy i wszystkich podmiotów uzdrowiskowych, np. poprzez wspólne wystawiennictwo na targach krajowych i zagranicznych.
- **Zrównoważony rozwój trzech filarów:** Równoległe wspieranie strefy uzdrowiskowej (serce gminy), miasta (usługi i biznes) oraz terenów wiejskich.

Najważniejsze wnioski

1. **Tarcza podatkowa:** Niskie podatki mają być głównym magnesem dla inwestorów i rekompensatą za pewne niedostatki infrastrukturalne, których gmina nie jest w stanie szybko usunąć bez wsparcia zewnętrznego.
2. **Konieczność profesjonalizacji promocji:** Przedsiębiorcy i władze zgadzają się, że Busko-Zdrój musi być promowane jako nowoczesny „Region Zdrowia”, a nie tylko tradycyjne uzdrowisko dla seniorów.
3. **Współpraca ponadlokalna:** Rozwiązanie problemów komunikacyjnych (np. połączenie kolejowe z Krakowem, obwodnice) wymaga lobbingu na szczeblu wojewódzkim i krajowym, poza jurysdykcją samej gminy.

Spotkanie z przedstawicielami organizacji pozarządowych, KGW i OSP

Spotkanie z przedstawicielami organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich i ochotniczych straży pożarnych stanowiło ważny element procesu konsultacyjnego, ponieważ obejmowało środowiska aktywne społecznie, silnie osadzone w lokalnych wspólnotach i często dobrze rozpoznające potrzeby mieszkańców w skali sołectw, osiedli i grup środowiskowych. Z punktu widzenia tej grupy szczególne znaczenie miały kwestie związane z integracją społeczną, aktywnością obywatelską, rozwojem oferty kulturalnej i rekreacyjnej, wsparciem dla inicjatyw oddolnych, infrastrukturą społeczną oraz poprawą warunków życia na obszarach wiejskich.

1. Główne wyzwania i problemy rozwojowe gminy

- **Kryzys demograficzny i „odpływ mózgow”:** Młodzież wyjeżdża na studia do dużych miast i nie wraca ze względu na brak perspektyw zawodowych oraz niskie zarobki w porównaniu do kosztów życia.

- Bariera mieszkaniowa: Ceny nieruchomości w Busku-Zdroju (ok. 8-15 tys. zł za metr) są zaporowe dla młodych ludzi, co zmusza ich do pozostawiania u rodziców lub wyjazdu do innych miast.
- Wypalenie liderów i brak następców: Organizacje społeczne opierają się na liderach-pasjonatach; gdy oni odchodzą, organizacja często zamiera. Młodzież rzadziej angażuje się w wolontariat wymagający stałej pracy administracyjnej.
- Monotematyczność gospodarcza: Gmina opiera się głównie na uzdrowisku, co jest ryzykowne w sytuacjach kryzysowych (np. pandemia).
- Biurokracja: Skomplikowana dokumentacja przy projektach (np. znakowanie szlaków, rozliczenia grantów) zniechęca mniejsze organizacje i nowych wolontariuszy.

2. Potrzeby i oczekiwania organizacji pozarządowych

- Wsparcie merytoryczne i „Inkubator NGO”: Organizacje potrzebują pomocy w pisaniu wniosków, rozliczaniu projektów oraz profesjonalnego doradztwa, aby nie „odbijać się od ściany” biurokracji.
- Współpraca międzypokoleniowa: Potrzeba warsztatów i projektów łączących doświadczenie seniorów z energią młodych, zamiast tworzenia ofert skierowanych tylko do jednej grupy.
- Aktywizacja sołectw: Lepsze sieciowanie organizacji z mieszkańcami wsi poprzez patronaty gminy i spotkania informacyjne bezpośrednio w sołectwach.
- Dostęp do opieki zdrowotnej na wsiach: Postulat zabezpieczenia podstawowej opieki lekarskiej w mniejszych miejscowościach (np. poprzez stypendia dla studentów medycyny w zamian za pracę w gminie).

3. Potencjalne cele i kierunki rozwoju do 2036 r.

- Budownictwo społeczne (TBS): Stworzenie oferty tańszych mieszkań dla młodych rodzin, aby zatrzymać specjalistów w gminie.
- Wsparcie dla młodych rodziców: Wprowadzenie darmowych żłobków i przedszkoli jako zachęty do powrotu na lokalny rynek pracy.
- Rozwój turystyki medycznej i około uzdrowiskowej: Wykorzystanie marki „Region Zdrowia” i profesjonalizacja usług rehabilitacyjnych przy jednoczesnym rozszerzeniu oferty o rekreację (np. ścieżki rowerowe, Zalew w Radzanowie).
- Edukacja specjalistyczna: Powiązanie bazy edukacyjnej z potrzebami uzdrowiska (kształcenie kadr medycznych i około medycznych).

Najważniejsze wnioski

1. Synergia trzech filarów: Rozwój gminy musi opierać się na równowadze między uzdrowiskiem, miastem a terenami wiejskimi.
2. Młodzież jako priorytet: Bez systemowych rozwiązań (mieszkania, żłobki, dobra praca) gmina stanie się „miastem emerytów”, co w dłuższej perspektywie zagrozi stabilności usług uzdrowiskowych.
3. Konieczność sieciowania: Brakuje stałej platformy wymiany doświadczeń między NGO a urzędem (np. cykliczne spotkania Rady Pożytku Publicznego).

4. Aktywność oddolna: Sukces strategii zależy od zaangażowania liderów lokalnych – gmina może wspierać organizacje społeczne, ale nie zastąpi inicjatywy mieszkańców.

Spotkanie z mieszkańcami

Spotkanie z mieszkańcami miało charakter otwarty i konsultacyjny. Zgodnie z ogłoszeniem oraz agendą jego celem było przedstawienie założeń i zakresu prac nad Strategią, umożliwienie mieszkańcom udziału w kształtowaniu wizji rozwoju gminy, zebranie opinii dotyczących codziennych potrzeb mieszkańców i jakości życia oraz identyfikacja priorytetów rozwojowych i projektów ważnych z punktu widzenia społeczności lokalnej. Agenda spotkania przewidywała część wprowadzającą, omówienie roli Strategii, dyskusję o priorytetach rozwojowych gminy z perspektywy mieszkańców oraz część poświęconą pytaniom, wolnym wnioskom i podsumowaniu.

1. Główne wyzwania i problemy rozwojowe gminy

- Demografia i rynek pracy: Starzenie się społeczeństwa oraz problem z zatrzymaniem młodych ludzi po studiach. Przedsiębiorcy i placówki medyczne borykają się z brakiem wykwalifikowanej kadry technicznej i medycznej.
- Wykluczenie komunikacyjne: Niedostateczna oferta połączeń autobusowych pomiędzy Buskiem-Zdrój, a sąsiednimi miejscowościami i gminami.
- Stan infrastruktury: Problemem jest punktowe występowanie nieutwardzonych dróg zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich. Zwracano również uwagę na punktowe braki w infrastrukturze dla pieszych (np. przy ul. Szanieckiej).
- Ograniczenia planistyczne: Nowy, narzucony ustawowo „plan ogólny” może radykalnie ograniczyć możliwości zabudowy poza terenami już zurbanizowanymi.

2. Potrzeby i oczekiwania mieszkańców

- Seniorzy: Postulat budowy Domu Seniora.
- Mieszkańcy wsi: Oczekiwanie większego wsparcia dla budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz dofinansowania oświetlenia i dróg wykraczającego poza skromne fundusze sołeckie.
- Turystyka i rekreacja: Potrzeba dalszego rozwoju Zalewu w Radzanowie (np. wypożyczalnie rowerów, miejsca dla kamperów) oraz stworzenia Muzeum Uzdrowiska.

3. Potencjalne cele i kierunki rozwoju do 2036 r.

- Balans rozwoju: Strategia ma opierać się na trzech równorzędnych filarach: uzdrowisku, części miejskiej oraz terenach wiejskich.
- Region Zdrowia: Konsolidacja podmiotów uzdrowiskowych i wspólna promocja regionu jako marki.
- Nowoczesna komunikacja: Należy kontynuować działania związane z zakupem autobusów zeroemisyjnych i budową parkingu wielopoziomowego (na ok. 500 aut), aby wyprowadzić ruch spalinowy ze strefy „A”.

Najważniejsze wnioski

1. Strategia jako narzędzie finansowe: Dokument ma przede wszystkim umożliwić gminie skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na zaplanowane zadania.
2. Konieczność dialogu ponadlokalnego: Rozwiązanie problemów szkolnictwa zawodowego czy transportu kolejowego wymaga ścisłej współpracy ze Starostwem Powiatowym i organami państwowymi (PKP, Ministerstwo).
3. Wzmocnienie wsi: Istnieje silna potrzeba zwiększenia nakładów na infrastrukturę wiejską, aby mieszkańcy sołectw nie czuli się pomijani względem inwestycji w strefie uzdrowskiej.

6. Podsumowanie

Przeprowadzone prekonsultacje, dzięki zastosowanym metodom, pozwoliły uchwycić sposób w jaki różne grupy interesariuszy rozumieją rozwój gminy, jakie wiążą z nim oczekiwania oraz gdzie dostrzegają najważniejsze potrzeby z punktu widzenia codziennego funkcjonowania, usług publicznych i przyszłości lokalnej wspólnoty. Dzięki temu materiał zebrany w toku ankiety i spotkań stanowił będzie istotne uzupełnienie diagnozy uwarunkowań o perspektywę praktyczną – pokazującą nie tylko, jakie zjawiska występują, ale także które z nich są społecznie najbardziej odczuwalne i wymagają odpowiedniego uwzględnienia w strategii.

Wyniki prekonsultacji będą wykorzystane w diagnozie przede wszystkim jako materiał pomocniczy do interpretacji danych statystycznych, identyfikacji obszarów problemowych oraz rozpoznania potencjałów, które powinny zostać rozwinięte w polityce lokalnej. Ich znaczenie polega również na tym, że pomagają oddzielić zagadnienia o charakterze jednostkowym od tych, które powtarzają się w wielu głosach i mogą być traktowane jako ważne wyzwania rozwojowe. Na tej podstawie możliwe będzie bardziej trafne formułowanie celów strategicznych, kierunków działań oraz przedsięwzięć, które odpowiadają nie tylko na formalne obowiązki samorządu, ale także na realne potrzeby zgłaszane przez mieszkańców i inne środowiska lokalne.

Jednocześnie prekonsultacje pokazały, że część oczekiwań mieszkańców ma bardzo szeroki charakter, a ich realizacja nie leży bezpośrednio w kompetencjach Gminy lub wymaga współdziałania z innymi podmiotami. Dotyczy to m.in. gazyfikacji, rozwoju kolei pozostającego, części inwestycji drogowych (należących do kompetencji wyższego szczebla administracji), a także szkolnictwa zawodowego i wyższego. Podobnie część zgłaszanych postulatów dotyczy obszarów, w których Gmina może pełnić rolę wspierającą, inicjującą lub partnerską, ale nie sprawczą w pełnym zakresie, jak w przypadku inwestycji o charakterze komercyjnym (jak np. otwarte kompleksy basenów), odrestaurowania klasztoru ponorbertańskiego czy udostępnienia jaskini w Skorocicach, pozostającej poza granicami Gminy Busko-Zdrój i pod nadzorem właściwych instytucji.

Z tego względu ważnym efektem prekonsultacji jest również wskazanie potrzeby lepszego komunikowania mieszkańcom zakresu odpowiedzialności poszczególnych instytucji publicznych i partnerów zewnętrznych. W praktyce oznacza to, że Strategia powinna nie tylko określać działania możliwe do realizacji przez samorząd gminny, ale także wskazywać obszary, w których rola Gminy będzie polegała na wspomaganium, koordynowaniu, inicjowaniu współpracy lub prowadzeniu działań rzeczniczych i lobbingsowych. Takie podejście pozwoli z jednej strony zachować realistyczny charakter dokumentu, a z drugiej nie pomijać istotnych oczekiwań społecznych, nawet wtedy, gdy ich spełnienie zależy od szerszego układu instytucjonalnego niż sama gmina.

Spis tabel

Tabela 1 – Odpowiedzi uzyskane na pytanie 11 - Prosimy o zaproponowanie maksymalnie 5 projektów (inwestycyjnych lub "miękkich"), które mogą być realizowane przez Gminę Busko-Zdrój i pozwolą na jej rozwój. Dla każdego zaproponowanego projektu, prosimy o krótkie uzasadnienie wyboru.....	18
Tabela 2 – Odpowiedzi uzyskane na pytanie 12. Prosimy o przedstawienie dodatkowych uwag na temat opracowywanego dokumentu Strategii rozwoju Gminy Busko-Zdrój na lata 2026-2036.	31

Spis rysunków

Rysunek 1 – Reprezentowana grupa interesariuszy	7
Rysunek 2 – Płeć respondentów	8
Rysunek 3 – Przedział wiekowy respondentów	8
Rysunek 4 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 4 – silne strony Gminy Busko-Zdrój	9
Rysunek 5 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 5 – słabe strony Gminy Busko-Zdrój	11
Rysunek 6 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 6 – najważniejsze szanse dla Gminy Busko-Zdrój.....	12
Rysunek 7 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 7 – najważniejsze zagrożenia dla Gminy Busko-Zdrój.....	13
Rysunek 8 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 8 – istotne obszary inwestycji dla Gminy Busko-Zdrój.....	14
Rysunek 9 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 9 – usługi społeczne wymagające największego wsparcia w Gminie Busko-Zdrój	16
Rysunek 10 – Struktura odpowiedzi na pytanie nr 10 – kategorie tematyczne, które w największym stopniu wpłyną na rozwój Gminy Busko-Zdrój	17